Způsoby hodnocení pracovníků průmyslu komerční bezpečnosti ve střelbě

Ways of Evaluating Commercial Security Industry Staff Marksmanship

Bc. Pavlica Tomáš

Diplomová práce
2012

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky
akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení:	**Bc. Tomáš PAVLICA**
Osobní číslo:	**A10459**
Studijní program:	**N 3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor:	**Bezpečnostní technologie, systémy a management**
Téma práce:	**Způsoby hodnocení pracovníků průmyslu komerční bezpečnosti ve střelbě**

Zásady pro vypracování:

1. **Seznamte s problematikou výcviku s palnou zbraní (PZ) a způsobem hodnocení střelby pracovníků průmyslu komerční bezpečnosti (PKB).**
2. **Specifikujte funkce PKB vybavené PZ, druhy používaných PZ a jejich účel (kdo v PKB, jaké PZ a proč má, statistiky a zkušenosti).**
3. **Analyzujte rozšířené metody výcviku s PZ s důrazem na způsoby hodnocení střelby (pozitiva a negativa současných způsobů hodnocení, závěry).**
4. **Vyhodnoťte, navrhněte a zdůvodněte efektivní způsob základního výcviku ve střelbě a hodnocení střelecké úrovně pracovníků PKB.**
5. **Zpracujte návrh základního střeleckého výcviku a způsob hodnocení střelby pracovníků PKB.**
6. **V práci využijte závěry oficiální statistiky a důraz položte na vlastní šetření, výpočty a dostatek názorného materiálu (grafy, tabulky, schémata).**

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

1. **ČERNÝ, P a M GOETZ. Manuál obranné střelby. 1. Praha: Grada Publishing a.s., 2004, 214 s. ISBN 80-247-0739-X.**
2. **HRAZDÍRA, I. a kol. Použití zraně a zákon. 1. Praha: Eurounion s.r.o., 2000, 412 s. ISBN 80-85858-83-5.**
3. **KOMENDA, J. Bezpečná manipulace se zbraní při zkoušce odborné způsobilosti pro žadatele o zbrojní průkaz. 1. Brno: Josef Tůma, vydavatelství, nakladatelství a tisk, 2004, 103 s. ISBN 80-86687-03-1.**
4. **NÁCHODSKÝ, Z. Nebojte se bránit. Praha: Armex Publishing, 2006. ISBN 80-86795-43-8.**
5. **MALÁNÍK, Z a R JANKOVÝCH. Zbrojní průkaz. Aktuální testové otázky ke zkoušce odborné způsobilosti. 1. Brno: Nosova tiskárna, 2011, 100 s. ISBN 978-80-239-9470-4.**
6. **MALÁNÍK, Z. Přednášky z předmětu Speciální tělesná příprava. 2000-2009.**

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Zdeněk Maláník**
Ústav bezpečnostního inženýrství

Datum zadání diplomové práce: **24. února 2012**

Termín odevzdání diplomové práce: **15. května 2012**

Ve Zlíně dne 24. února 2012

L.S.

prof. Ing. Vladimír Vašek, CSc.
děkan

doc. RNDr. Vojtěch Křesálek, CSc.
ředitel ústavu

ABSTRAKT

Diplomová práce se zabývá problematikou výcviku s palnou zbraní v průmyslu komerční bezpečnosti (dále jako PKB) a jeho hodnocením. Tato práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část popisuje problematiku zbraní v PKB. Jsou zde popsány vlivy ovlivňující výsledky střelby, druhy palných zbraní v PKB, dále jsou zde popsány úrovně výcviku s palnou zbraní a jeho jednotlivé prvky. Dotazníkovou formou je proveden průzkum veřejného mínění ohledně palných zbraní v PKB a situace ve firmách pohybujících se přímo v oblasti PKB. V praktické části jsou pak vytvořeny střelecké třídy jako návrh standardizovaného víceúrovňového výcviku s návrhem doporučeného výstupního testu a jeho hodnocení pro každou úroveň.

Klíčová slova: výcvik, palná zbraň, střelecká třída, hodnocení, PKB

ABSTRACT

This thesis deals about training with firearms in the commercial industry of security (CSI) and its evaluation. This work is dividend into theoretical and practical part.

In the theoretical part I describe the problem about weapons in the CSI. There are factors affecting the results of fire, type sof firearms in CSI. There are also levels of training with small arms and its individual elements. In questionnaires I process prospecting about arms of CSI and situation in companies in this field by the public.

In the practical part I created shooting class as draft of standard multi-level training with the proposal of recommended output test and its evaluation for each level.

Keywords: trainig, weapon, shooting category, rating, CSI

Chtěl bych poděkovat všem, kteří mi pomohli při tvorbě této práce, obzvláště pak svému vedoucímu, panu Ing. Zdeňku Maláníkovi DCv za odborné a trpělivé vedení a za čas který mi věnoval při tvorbě této práce.

Dále bych chtěl poděkovat své rodině a přátelům, za obrovskou podporu, kterou mi věnovali během celé doby mého studia.

Motto: Sebrat člověku zbraň, protože by mohl někoho zastřelit, je jako mu vyříznout jazyk, protože by mohl někoho urazit.

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně …….

podpis diplomanta

OBSAH

ÚVOD **9**
I TEORETICKÁ ČÁST **11**
1 VÝCVIK A JEHO HODNOCENÍ **12**
1.1 ZÁKLADNÍ PROBLEMATIKA VÝCVIKU 13
1.2 DRUHY HODNOCENÍ 15
1.2.1 Výběr vhodného způsobu hodnocení 15
1.2.2 Čas versus přesnost 16
2 ZBRANĚ V PRŮMYSLU KOMERČNÍ BEZPEČNOSTI **17**
2.1 FUNKCE V PKB POUŽÍVAJÍCÍ ZBRANĚ 17
2.1.1 Funkce využívající zbraň každodenně 18
2.1.2 Funkce využívající zbraně výjimečně 19
2.1.3 Funkce nevyužívající zbraně 19
2.1.4 Je zbraň opravdu nutná? 19
2.2 DRUHY A ÚČEL PALNÝCH ZBRANÍ ROZŠÍŘENÝCH V PKB 20
2.2.1 Zbraně rozšířené v PKB 20
2.2.2 Psychologický vliv 22
3 METODY VÝCVIKU S PALNOU ZBRANÍ **23**
3.1 ANALÝZA DOSTUPNÝCH METOD NA TRHU 23
3.1.1 Výsledky dotazníku pro veřejnost 23
3.1.2 Výsledky dotazníků pro firmy působící v PKB 26
3.2 TERČOVÉ SITUACE 28
3.2.1 Statická terčová situace 28
3.2.2 Dynamická terčová situace 28
3.3 DRUHY TERČOVÝCH ZAŘÍZENÍ 29
3.3.1 Základní typy terčů 30
3.3.2 Navazující terče 31
3.4 ZPŮSOBY HODNOCENÍ 33
4 ÚROVNĚ VÝCVIKU A JEJICH POTŘEBY **35**
4.1 CO BY MĚLO BÝT ZÁKLADEM 35
4.2 NAVAZUJÍCÍ PRVKY VÝCVIKU 36
4.2.1 Rozdíly v navazujících prvcích pro jednotlivé funkce PKB 36
4.3 STŘELECKÉ TŘÍDY 37
5 PRVKY VÝCVIKU **39**
5.1 BEZPEČNÁ MANIPULACI SE ZBRANÍ 39
5.1.1 Bezpečnostní pravidla při manipulaci se zbraní 40
5.1.2 Bezpečné předávání zbraně 41
5.2 TASENÍ 42
5.3 NESTANDARDNÍ STŘELECKÉ POZICE 44
5.3.1 Střelba jednou rukou 44
5.3.2 Střelecká pozice vkleče 45
5.3.3 Střelecká pozice vleže 46

5.4 POHYB SE ZBRANÍ 47
5.4.1 Bezpečný pohyb bez viditelného cíle 47
5.4.2 Bezpečný pohyb s viditelným cílem 48
5.5 VYUŽITÍ KRYTŮ 49
5.5.1 Rozdíl mezi krytem a úkrytem 49
5.5.2 Boční krytí 49
5.5.3 Horní krytí 50
5.6 NABITÍ ZBRANĚ V NESTANDARDNÍ POZICI 51
5.7 ZÁVADY A JEJICH ODSTRANĚNÍ 53
5.7.1 Neodpálený náboj 53
5.7.2 Nevyhozená nábojnice 54
5.7.3 Povysunutý zásobník 55
II PRAKTICKÁ ČÁST 56
6 STANDART STŘELECKÝCH TŘÍD 57
6.1 OBSAH ZÁKLADNÍHO STŘELECKÉHO VÝCVIKU JEDNOTLIVÝCH TŘÍD 58
6.1.1 Třída V 58
6.1.2 Třída IV 59
6.1.3 Třída III 61
6.1.4 Třída II 63
6.1.5 Třída I 65
6.2 POTŘEBNÉ VÝSLEDKY 67
6.3 VŠEOBECNÝ STANDARD 69
ZÁVĚR 71
ZÁVĚR V ANGLIČTINĚ 73
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY 75
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK 76
SEZNAM OBRÁZKŮ 77
SEZNAM TABULEK 80
SEZNAM PŘÍLOH 81

ÚVOD

Dnešní doba se nese v duchu čím dál menší tolerance a ohleduplnosti. Toto platí obzvláště v oblasti ochrany a bezpečnosti. Zloději a násilníci jsou stále více agresivní, a co je dokázalo zastrašit před pár lety, nad tím dnes už jen mávnou rukou. Stále více agentur zajišťujících ochranu a dozor nad majetkem klienta nebo nad klientem samým, se proto uchyluje k nošení nejsilnějšího donucovacího prostředku. Palné zbrani. Zde ale vyvstává problematika výcviku. Palná zbraň totiž vyžaduje odpovídající znalosti a nese s sebou obrovskou zodpovědnost.

Na trhu ovšem chybí jednotný systém výcviku, určený pro průmysl komerční bezpečnosti. Je zde sice velké množství agentur zabývajících se výcvikem, ovšem každá z nich má své vlastní postupy, standardy a požadavky. Jelikož sám studuji obor bezpečnostní technologie, systémy a management, který úzce souvisí s danou problematikou, a jsem majitelem palné zbraně, vybral jsem si toto téma pro zpracování ve své diplomové práci. Na trhu se totiž nevyskytuje potřebná literatura, která by se zabývala, nebo alespoň nastiňovala možnost jednotného standardu pro širší spektrum funkcí v průmyslu komerční bezpečnosti.

Cílem této práce je specifikovat funkce průmyslu komerční bezpečnosti, které jsou vybaveny palnou zbraní, poukázat na metody používané při jejich výcviku a navrhnout jednotný systém výcviku, který by sloužil jako standard pro průmysl komerční bezpečnosti. Vznikne tak publikace, kterou bude možno využít jako základ výukového materiálu pro střeleckou přípravu pracovníků průmyslu komerční bezpečnosti.

V této práci byly využity vědecké metody jako analýza, syntéza, kompilace a dedukce. Tyto metody bylo nutno využít, protože materiál k této práci nebyl takto komplexně nikde publikován. Dále bylo využito dotazníků pro průzkum veřejného mínění a stavu v bezpečnostních firmách.

Teoretická část práce je zaměřena na popis problematiky výcviku, přítomnosti zbraní v průmyslu komerční bezpečnosti, dále je zde pomocí dotazníkových metod zkoumána informovanost veřejnosti a zohledněn její pohled na problematiku výcviku u složek průmyslu komerční bezpečnosti. Pomocí dotazníků byly osloveny i agentury působící v průmyslu komerční bezpečnosti, kde byl zjišťován jejich pohled na problematiku výcviku. Dále jsou v teoretické části nastíněny úrovně výcviku a jejich odlišnosti pro různé funkce působící v průmyslu komerční bezpečnosti.

Závěrečná kapitola teoretické části je zaměřena na popis jednotlivých prvků výcviku s palnou zbraní. Jsou zde vybrány základní prvky vhodné pro standardizovaný výcvik v průmyslu komerční bezpečnosti. Jednotlivé prvky jsou popsány a fotograficky znázorněny pro lepší názornost daného prvku.

Praktická část je zaměřena na vytvoření výcvikového standardu, vhodného pro široké spektrum funkcí v průmyslu komerční bezpečnosti, které nosí palné zbraně. Je zde navržen systém střeleckých tříd a jejich uplatnění pro jednotlivé funkce. Vyvrcholením diplomové práce je pak sestavení závěrečných testů pro jednotlivé střelecké třídy s hodnocením potřeným pro úspěšné absolvování výstupní zkoušky pro danou střeleckou třídu.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VÝCVIK A JEHO HODNOCENÍ

Závěrečné hodnocení je neměnnou součástí každého výcviku. I když se může zdát, že závěrečné hodnocení je bezproblémová činnost, která je to nejjednodušší, opak může být pravdou. Teprve právě hodnocení dosažených výsledků ukáže, zda byl výcvik dobře připraven a splnil očekávání.

V první řadě je vždy potřeba stanovit cíle výcviku. Je totiž rozdíl, zda budeme cvičit sportovního střelce, biatlonistu, nebo pracovníka PKB – člena výjezdové jednotky. I když právě poslední jmenovaná profese využívá palné zbraně minimálně, paradoxně její výcvik je pro správné sestavení a vyhodnocení jeden z nejsložitějších. Sportovnímu střelci stačí zaměřit svůj výcvik primárně na zdokonalení přesnosti. Biatlonista piluje přesnost se slabým časovým tlakem. Oba dva se ale nacházejí v přátelském prostředí, kdy jsou jenom oni a terč. Strefíš, nestrefíš, nic se neděje, příště to půjde líp.

Naproti tomu pracovní PKB vytahuje zbraň pouze v ohrožení vlastního života. Zde se potýká se silným stresem, časovou tísní a s vědomím, že nesmí ohrozit případné nezúčastněné osoby. Na klidu mu taky rozhodně nepřidá vědomí, že pokud selže, nemá možnost svou chybu napravit. Z tohoto důvodu je potřeba sestavit celý výcvik mnohem komplexněji než u sportovních střelců. Taky hodnocení se pak musí zaměřovat na více faktorů (rychlost reakce, správné vyhodnocení situace, přesnost střelby, bezpečná manipulace, atd.). Navíc pracovník PKB nemá sportovní střelecký oděv a nestřílí v optimálních podmínkách střelnice. Spíše naopak. Tomu všemu musí být trénink uzpůsoben, a k těmto všem podmínkám se musí přihlížet při hodnocení výsledků. Problematika těchto vlivů a způsobu hodnocení je podrobněji rozebrána dále v této kapitole.

1.1 Základní problematika výcviku

Při výcviku s palnou zbraní je potřeba mít na paměti, že vliv na výsledek střelby má mnohem více faktorů, než pouze zbraň a střelec. To jsou pouze dva základní faktory, ke kterým je potřeba přičíst pět dalších jak ukazuje obrázek.

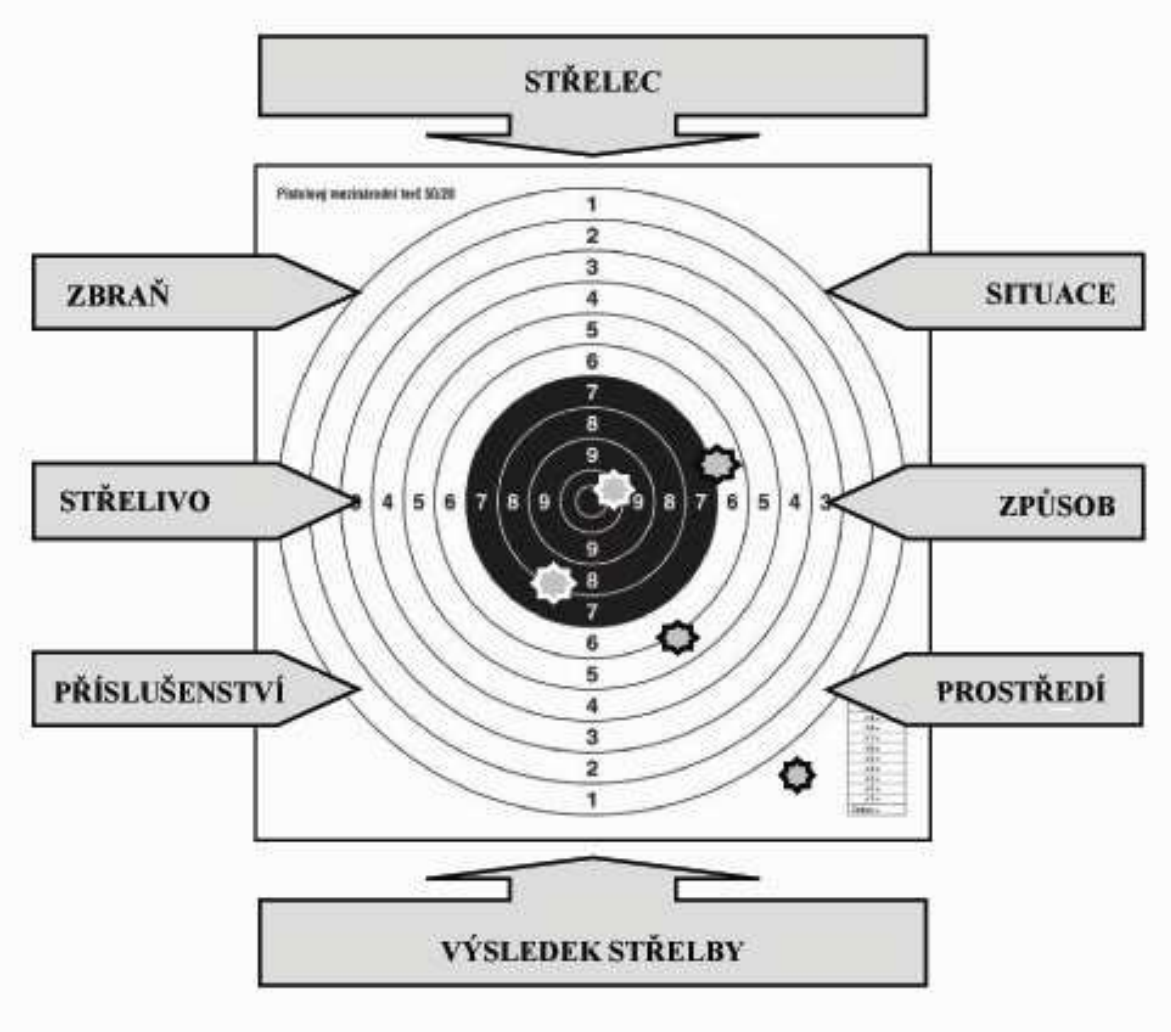

Obr. 1 Ovlivňující faktory [6]

Střelec – Má zásadní vliv na výsledek střelby. Je to on, kdo mačká spoušť, kdo se rozhoduje, v jakém okamžiku vystřelí. Při výcviku je nutno brát v potaz jeho fyzický a psychický stav, jeho předchozí návyky a případné zkušenosti.

Zbraň – Zbraň ovlivňuje výsledek střelby svým technickým stavem. Pokud je udržovaná, bude s ní i horší střelec dosahovat dobrých výsledků, Pokud bude ovšem zbraň zanedbaná, ani nejlepší střelec z ní nedokáže dosáhnout uspokojivých výsledků. Dalším parametrem je

správný výběr zbraně podle potřeb a fyziologie daného střelce. Zde musí vyhovovat hmotnost, úchop, čitelnost mířidel, atd.

Situace – Do situace spadají důvody, které donutili střelce vytáhnout zbraň a vystřelit. Spadají sem důvody střelby. Každá situace je jiná a její vyhodnocení není jednoduché. Taky způsoby střelby a celého chování se zbraní se pokaždé liší. Ať na střelce útočí pes, jeden útočník, více útočníků majících zbraně.

Střelivo – Střelivo hraje nemalou roli při ovlivnění výsledku střeleb. Zde rozhoduje hlavně výkon náboje. Malý výkon může způsobit nesprávnou funkčnost zbraně (nedostatečný tlak zpětného rázu pro vyhození prázdné nábojnice a podání nového náboje do nábojové komory). Velký výkon zase působí potíže střelci, který se se zbraní musí takzvaně „prát“.

Způsob – Jde o způsoby střelby. Pokaždé nebude mít střelec možnost stát v základním střeleckém postoji a pečlivě zamířit. Proto je nutno střelce cvičit i jiným způsobům střelby. (jednoruč, z kleku, sedu, atd.).

Prostředí – Vliv prostředí se při výcviku často zanedbává, i když má na výsledky střeleb podstatný vliv. Rozdíl je střílet za slunečného dne na volné střelnici, nebo za deště v opuštěné továrně, kde se mohou pohybovat nezúčastněné osoby. Střelec by měl projít výcvikem v různých podmínkách prostředí, aby byl schopen i za zhoršených podmínek správně vyhodnotit situaci a trefit daný cíl. Nezanedbatelný vliv má přítomnost médií. Když střelec ví, že je v záběru kamer, na klidu mu to rozhodně nepřidá.

Příslušenství – Sem spadají ostatní věci, které mají vliv na výsledek střelby. Například co má střelec na sobě za oblečení, jaké má příslušenství ke zbrani (náhradní zásobníky, druh pouzdra na zbraň, atd.) Je totiž rozdíl střílet v saku nebo v taktické vestě. Pracovníci PKB by měli projít výcvikem s takým vybavením, jaké budou mít při zásahu na sobě, aby si na něj zvykli a toto příslušenství je nerozptylovalo.

Jak je vidět, faktorů ovlivňujících výsledek střelby je mnohem více, než se běžně uvádí, nebo s kolika se počítá. Je proto potřeba uzpůsobit výcvik všem těmto faktorům a počítat s nimi jak při koncipování výcviku, tak při jeho finálním hodnocení.

1.2 Druhy hodnocení

Je spoustu možností jak hodnotit výsledky střelby. Základními kritérii je přesnost a čas. Tato hlediska se pak mezi sebou různě kombinují a ovlivňují se.

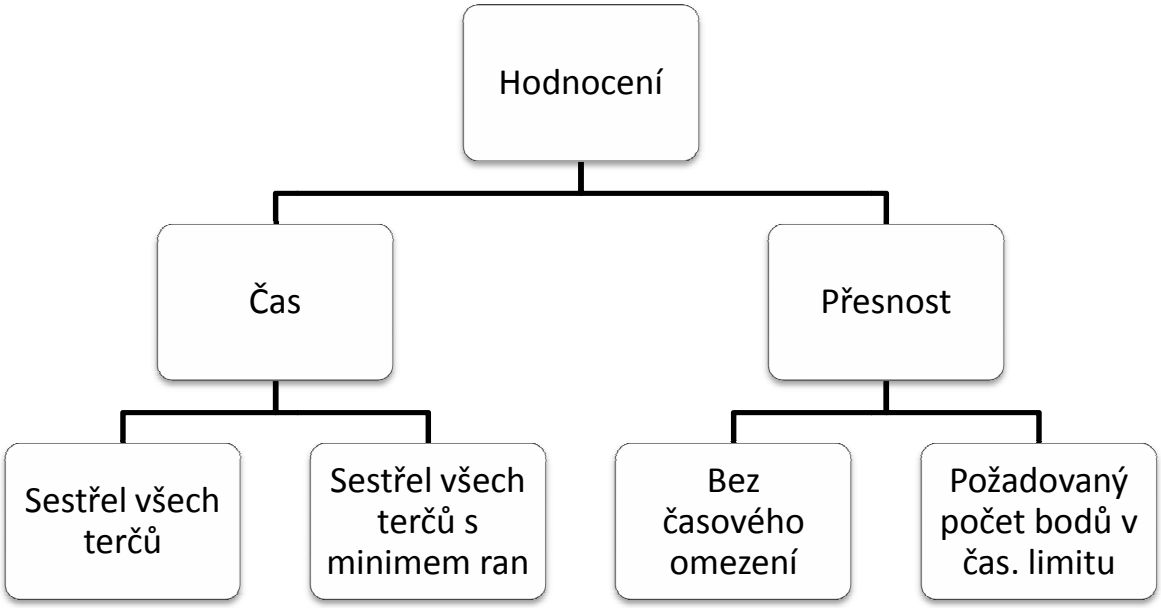

1.2.1 Výběr vhodného způsobu hodnocení

Vhodný způsob hodnocení se odvíjí od cíle výcviku. Sportovní střelec bude vyžadovat jiné výsledky, než člen výjezdové skupiny. Celkový výcvik i s hodnocením musí být proto specializován pro potřeby dané funkce. Tak i rozdílnost funkcí v průmyslu komerční bezpečnosti vyžaduje rozdílně postavený výcvik a jeho závěrečné hodnocení.

Stejně jako výcvik, i závěrečné hodnocení může mít několik stupňů. V prvním se hodnotí přesnost střelby v relativně neomezeném časovém horizontu. Dalším stupněm pak je opět přesnost střelby, ale již s daným časovým limitem. Zde je pak možnost rozlišit, zda se do hodnocení bude započítávat jenom přesnost střelby, nebo i dosažený čas.

Další možnosti přicházejí s použitím kovových padacích terčů. Zde je hlavní hodnotící veličinou dosažený čas. Dále je tu ale možnost počítání výstřelů nutných k zasažení všech terčů. Tyto dvě kritéria lze opět kombinovat a záleží na povaze výcviku, jakým směrem bude hodnocení zaměřeno.

Vybrat vhodný způsob hodnocení je proto mnohdy těžší než navrhnout samotný výcvik. Je potřeba si stanovit priority, požadavky a celkový cíl výcviku a tomu uzpůsobit vhodný způsob závěrečného hodnocení.

1.2.2 Čas versus přesnost

Na první pohled b se mohlo zdát, že jde o dva navzájem si odporující a neslučitelné požadavky. K tomu aby byla vysoká přesnost střelby, je potřeba času a klidu při střelbě. A naopak, když mají být terče sestřeleny co nejrychleji, přesnost hraje podružnou úlohu. Pokud má střelec neomezené množství času na střelbu, dosahuje pokaždé lepších výsledků. I samotná přítomnost časového limitu (byť velmi nadsazeného) působí na střelce jako stresový prvek, který ovlivňuje přesnost střelby. A i když střelec ví, že zvládne danou situaci bez problémů odstřílet za 5 vteřin, když má najednou tento limit oficiálně zadán, dostává se do stresu, který má na přesnost jeho střelby dost zásadní vliv.

A i přes to všechno je potřeba tyto prvky slučovat a při výcviku dbát na jejich provázanost. Pracovník PKB, který nosí při výkonu své činnosti zbraň, musí být vycvičen a připraven na situaci, kdy ji bude muset použit. Pak ale nebude mít dostatek klidu a času na pečlivé zamíření, jako na střelnici.

Proto je potřeba při výcviku na tyto podmínky brát zřetel a uzpůsobit jim náplň a koncepci výcviku. Výcvik by měl pracovníka PKB připravit co nejlépe na situaci, kdy bude pod časovým tlakem, bude ve stresu a přitom nesmí střelbou ohrozit nezúčastněné osoby. Proto do výcviku musí být zahrnuty situace, které musí být vyřešeny v čím dál menším časovém horizontu. Pokud by byl hned na střelce vyvinut přílišný tlak, tak je velké riziko, že situaci nezvládne. Postupným snižováním času, který je povolený na danou činnost se střelec učí s tímto druhem stresu postupně vyrovnávat a tak dosahovat lepších výsledků.

2 ZBRANĚ V PRŮMYSLU KOMERČNÍ BEZPEČNOSTI

Ochrana bezpečnosti je přirozeně spjatá s konfliktem mezi pracovníkem PKB (ochráncem) a pachatelem. Dalo by se říci, že obránce bude vždy v méně výhodné situaci. A to z několika důvodů. Jednak jsou to motivační důvody, kdy „přece nemá důvod se nechat zabít pro majetek někoho cizího“ a v dnešní společnosti rozšířené „Pracuji do výše svého platu“. Dalším důvodem většinou bývá fakt, že pracovník PKB při výkonu své funkce musí dodržovat zákony. Na ty pachatel nedbá, jinak by přece nešel do konfliktu.

Z toho důvodu musí pracovník PKB, který pracuje v tomto riziku mít adekvátní prostředky k odvrácení případného útoku. Nejrozšířenější jsou obranné prostředky, které nevyžadují větší výcvik (i když opak je někdy pravdou) ale mají nevýhodu v tom, že pracovník PKB si musí pachatele nechat přiblížit na nebezpečnou vzdálenost. Stejně tak použitelnost některých prostředků je značně limitována prostředím.

Naproti tomu zbraň představuje ohromnou sílu a psychologickou výhodu a už pouhá její přítomnost dokáže vyřešit nebo odvrátit většinu konfliktních situací. Nevýhodou je pak nutnost komplexního výcviku a následně periodického opakování a přecvičování znalostí a dovedností. To všechno ale stojí peníze, což je jeden z důvodů malé rozšířenosti zbraní v PKB. Další nevýhodou je nutnost nošení zbraní skrytým způsobem. Pracovník PKB nemá pravomoci Policie České Republiky. Jeho pravomoci jsou stejné, jako u běžného občana. Na to vše je potřeba myslet, při rozhodování o potřebě zbraně při výkonu povolání v průmyslu komerční bezpečnosti. Zbraň představuje ohromnou podporu, ale zároveň taky obrovskou míru zodpovědnosti a sebeovládání.

2.1 Funkce v PKB používající zbraně

I přes rozšířenost průmyslu komerční bezpečnosti je využití zbraní v této oblasti velmi malé. Většina profesí v PKB totiž zbraň nevyžaduje, a když, tak jenom při výjimečných situacích. Ty funkce, které zbraně vyžadují, se pak dají rozdělit podle toho, jak často zbraň nosí. I když by se pak mohlo zdát, že pracovník PKB, který zbraň nosí pouze ve výjimečných situacích, nevyžaduje tak intenzivní výcvik. Opak je ale pravdou. Tím že zbraň nenosí pravidelně a není s ní dostatečně sžitý, vyvstává větší potřeba výcviku, aby v případě použití zbraně pracovník PKB použil zbraň správně a nedošlo k neštěstí.

2.1.1 Funkce využívající zbraň každodenně

Sem patří funkce, při kterých nosí pracovníci PKB zbraň při každodenním výkonu služby.

Bodyguard – Bodyguardi neboli osobní strážci nosí zpravidla dvě zbraně. Hlavní a záložní. Obě zbraně jsou nošeny skrytě. Z toho důvodu jsou zde preferovány kompaktní zbraně, které jsou menší než standardní modely. U záložní zbraně je pak podmínka na co nejmenší model, který lze nosit například v pouzdře na kotníku. Zde se využívají subkompaktní zbraně menší ráže.

K použití palných zbraní zde může dojít při situacích, kdy je chráněná osoba nebo sám bodyguard napaden útočníkem. Použití palné zbraně pak podléhá paragrafu 29 o nutné obraně. V této fázi je nejdůležitější výcvik a zkušenosti obránce. Důležitým faktorem je, jak rychle je obránce schopen vyhodnotit, že dojde k útoku. K tomu mu můžou pomoci taktická cvičení, nácvik řešení situací, které mohou nastat, manipulace se zbraní, střelby a samozřejmě praxe a zkušenosti.

Převoz peněz a cenností – Tato činnost se řadí k jedné z nejrizikovějších v PKB. Posádka čítá tři členy, z nich jsou dva ozbrojeni – ochránce a kurýr. Používají se zde zbraně standardních velikostí. Důraz je kladen hlavně na zastavovací účinek, kapacitu zásobníku a pohodlnost nošení při okamžité dostupnosti zbraně. Jako doplňkovou ochranu používají pracovníci převozu cenin neprůstřelné vesty.

Taktéž u těchto pracovníků by měli být kladeny vysoké nároky na odbornou způsobilost a výcvik. Ten samozřejmě musí být přizpůsoben jejich potřebám, tzn. prioritní je nácvik techniky střelby v automobilu a jeho těsném okolí. Tím se však zvyšuje i cena poskytovaných služeb, proto se často stává, že kvůli snižování nákladů jsou zaměstnávání řadoví pracovníci bez potřebného výcviku.

Zásahová jednotka - Zásahové jednotky se nejčastěji využívají v situacích, kdy dojde k napadení chráněného objektu. V kombinaci s elektronickou zabezpečovací signalizací, která je napojena na pult centrální ochrany, může zásahová jednotka pružně reagovat a přistihnout pachatele při trestné činnosti. V této situaci může dojít k zadržení pachatele pomocí palné zbraně, která má sloužit výhradně jako zastrašovací prostředek.

Tyto funkce mají u sebe zbraň při každodenním výkonu své práce. Přítomnost zbraní je zde zapříčiněna velkou materiální, nebo morální zodpovědností a hodnotou chráněné hodnoty.

2.1.2 Funkce využívající zbraně výjimečně

U funkcí občasně nosících zbraň podléhá toto rozhodnutí například závažnosti zakázky, nebo osobnímu uvážení daného pracovníka.

Soukromý detektiv – Detektiv provádí svou činnost především skrytě. Z toho důvodu je u něj minimální riziko situace, kdy by musel použít zbraň. Tato profese neklade na držitele zbraně zvláštní nároky a požadavky na výcvik. Zbraň je zde spíše věcí osobní záležitosti.

Ostraha objektů – Hlavní činností těchto pracovníků je ochrana svěřeného objektu proti nežádoucímu vniknutí, krádežím, nebo vandalismu. Zda pracovníci ostrahy mají, nebo nemají zbraně je většinou dáno hodnotou, nebo důležitostí hlídaného objektu. Výhoda palné zbraně je zde v rychlosti zásahu a jeho účinku proti nežádoucím osobám. Pracovník ostrahy pak může hrozbou střelnou zbraní pachatele odradit nebo zadržet mnohem účinněji a na pro něj bezpečnější vzdálenost než za použití například teleskopického obušku.

Kurýři – Přepravci nejen zboží, ale i osob. Přítomnost zbraně je opět dána hodnotou přepravovaného majetku, nebo důležitosti osoby. Velkou váhu má strategie převozu, výběr trasy atd. Pro kurýry je opět důležitý výcvik střelby v automobilu.

Funkce zahrnuté do této kategorie u sebe nosí palnou zbraň nepravidelně, většinou opět pouze při střežení hodnotnějšího objektu. Druhou možností přítomnosti zbraně je zde osobní ochrana daného pracovníka PKB.

2.1.3 Funkce nevyužívající zbraně

Sem patří činnosti jako detektiv v supermarketu, obsluha PCO, úklidová služba, recepční, atd. Tyto činnosti nemají důvod k nošení palné zbraně při výkonu povolání. I přes to jsou tyto činnosti nejrozšířenější a nejobsazenější v průmyslu komerční bezpečnosti.

2.1.4 Je zbraň opravdu nutná?

Nutnost mít u sebe při výkonu služby zbraň je v prostředí PKB diskutabilní záležitost. Jelikož strážný nemůže tuto zbraň nosit viditelně, nijak mu zbraň nepomůže při

prvotním odstrašení případného pachatele. Navíc použití zbraně je striktně omezeno zákony a povoluje se pouze v případech nutné obrany, zadržení a někdy i v krajní nouzi. Zločinci ovšem pravidla a zákony nerespektují a pracovník PKB musí s tímto faktem počítat. Čím by se mohl v případě akutního ohrožení bránit? Stejně tak lze použít zbraně jako odstrašujícího prostředku, kterým lze odvrátit útok větší skupiny útočníků. Kdy mnohdy stačí pouze její ukázka neboli takzvaná demonstrace síly. Aby pracovník PKB (například hlídač) dokázal účinně ochránit svěřený objekt, musí vzbuzovat respekt a sílu, která dokáže útočníka odradit.

2.2 Druhy a účel palných zbraní rozšířených v PKB

Pracovník PKB je i přes svou uniformu neustále pouze občanem ČR, který nemá statut veřejného činitele a proto je nucen dodržovat a respektovat všechna práva a povinnosti běžného občana. Stejně tak to platí i o zbraních a podmínkách jejich nošení. Pracovníci PKB nemohou disponovat automatickými zbraněmi a zbraň musí být nošena skrytě. Za těchto podmínek se v průmyslu komerční bezpečnosti využívají především pistole a revolvery.

Pracovník PKB vystupuje na chráněném objektu jako osoba, na níž byla delegována vlastníkova práva k ochraně jeho majetku. Není tedy v žádném okamžiku své činnosti oprávněn překročit meze zákona a dalších platných zákonných norem. Zpravidla k vlastní ochraně disponuje některými věcnými prostředky, případně i střelnou zbraní. Žádný zákon však neukládá je použít, naopak jejich použití je omezeno jen na zcela krajní nouzové situace, jako je nutná obrana nebo krajní nouze.

2.2.1 Zbraně rozšířené v PKB

Pistole

U pistolí je typickým znakem pohyblivý závěr a zásobník uložený v rukojeti. Ke své práci využívá energie zplodin hoření prachové náplně náboje. Před prvním výstřelem je nutno závěr ručně stáhnout vzad. Vratná pružina jej pak vrátí do původní polohy a při tomto kroku je ze zásobníku podán první náboj do nábojové komory. Současně je natažen bicí mechanismus a spoušťové ústrojí. Při výstřelu tlačí prázdná nábojnice vlivem zpětného rázu na závěr, který se pohybuje vzad a v tomto kroku vyhazuje prázdnou nábojnici mimo zbraň. Dopředný pohyb je zajištěn vratnou pružinou a dochází k opětovnému nabití náboje do nábojové komory a natažení bicího a spoušťového ústrojí.

Na obrázku je řez pistolí s popisem jednotlivých prvků. Hlavní části pistole mají popisek červenou barvou, ovládací prvky jsou popsány zeleně.

Obr. 2 Řez pistolí

Revolver

Revolvery jsou charakteristické svým válcem s komorami pro náboje otočným kolem vlastní osy. Rotace válce o jednu pozici je vyvolána mechanickou silou střelce – stlačením bicí pružiny při natažení kohoutu provedené buď tlakem palce na kohout, nebo tlakem na spoušť. Komory válce se postupně jedna po druhé rovnají s hlavní a plní úlohu nábojové komory. Po výstřelu zůstává nábojnice ve válci.

Podle konstrukce bicího a spoušťového mechanismu dělíme revolvery na:

- jednočinné (single action – SA)
- dvojčinné (double action – DA)
- pouze se spoušťovým napínáním (double action only – DAO)

U jednočinných revolverů musí střelec před každým výstřelem natáhnout kohout, který zůstane zachycen v zadní poloze. Současně se válec pootočí tak, aby spojil hlaveň s následující komorou. Rozšířenějším typem jsou dvojčinné revolvery, které umožňují mimo jednočinného systému využívat i spoušťového napínání. Zde se napínání kohoutu děje v první fázi stisku spouště. Je zde potřeba vyvinou mnohem větší sílu než u

jednočinného systému. Kohout se pohybuje do krajní zadní polohy a přitom se otáčí válec. V zadní části se kohout nezachytí, ale jeho pohyb se vrací a dochází k výstřelu (druhá fáze stisku spouště). Pro další výstřel je třeba uvolnit spoušť do výchozí polohy.

Na obrázku je popise revolveru, kde jsou hlavní části popsány červenou barvou a ovládací prvky mají popisy v zelené barvě.

Obr. 3 Revolver

2.2.2 Psychologický vliv

Zbraň má ohromný psychologický vliv jak na obránce, tak na útočníka. Už pouhá přítomnost zbraně v konfliktu rapidně změní jeho průběh. Jejím zviditelněním, a případnou hrozbou použití může obránce odradit od útoku i početnější skupinu agresorů. Zde je ovšem nutno aby si obránce zachoval chladnou hlavu, jednal sebejistě a nenechal se vyprovokovat k neuváženému činu. Proto je potřeba aby pracovník PKB absolvoval se zbraní potřebný výcvik, aby zbraň nakonec nebyla na překážku spíše jemu. Kdo někdy držel zbraň v ruce, ví jaký pocit to je a o kolik člověku stoupne sebevědomí. Útočník, pokud má alespoň základ zdravého rozumu, nebo není pod vlivem omamných látek, si proti zbrani jít netroufne.

Psychika je rozhodující prvek při sebeobranné situaci. Z osmdesáti procent rozhoduje o jejím výsledku. Palná zbraň v tomto ohledu ovlivňuje obrovským způsobem psychiku na obou stranách konfliktu. Pro obránce je už samo vědomí, že má palnou zbraň povzbuzujícím prvkem a pro útočníka je naopak její přítomnost pádným motivem pro ústup.

3 METODY VÝCVIKU S PALNOU ZBRANÍ

Výcvikových metod je nepřeberné množství. Každá společnost, každý instruktor má své metody, své postupy a klade důraz na jiné drobnosti. Všichni ale využívají stejná terčová zařízení, a sestavují podobné terčové situace, které pak střelci musí řešit. V této kapitole jsou popsány základní rozdělení terčových situací, základní rozdělení terčů, jejich kombinovaných variant a způsoby, jakými se hodnotí jednotlivé terče. Dále pak byla dotazníkovou metodou oslovena laická veřejnost, která pomocí dotazníku projevila svůj názor na problematiku zbraní v PKB. Jak protipól byly zaslány dotazníky firmám působícím v průmyslu komerční bezpečnosti, které pomocí něj poukázaly na skutečný stav v této problematice.

3.1 Analýza dostupných metod na trhu

Analyzování situace okolo výcviku a rozšíření zbraní v průmyslu komerční bezpečnosti proběhlo pomocí dotazníkové metody. Byly utvořeny dva dotazníky, jeden pro laickou veřejnost, druhý pro firmy působící v průmyslu komerční bezpečnosti.

3.1.1 Výsledky dotazníku pro veřejnost

V tomto dotazníku byly na laickou veřejnost směřovány otázky, které byly zaměřeny na povědomí lidí o důležitosti výcviku, přezkušování a jejich prioritách. Dále občané projevili mínění nad potřebou různých funkcí v PKB nosit při výkonu své funkce palnou zbraň.

Priority při výcviku: zde seřazoval každý dle svého uvážení tyto priority: Přesnost střelby, znalost předpisů a zákonů, Bezpečnou manipulaci a správné vyhodnocení situace.

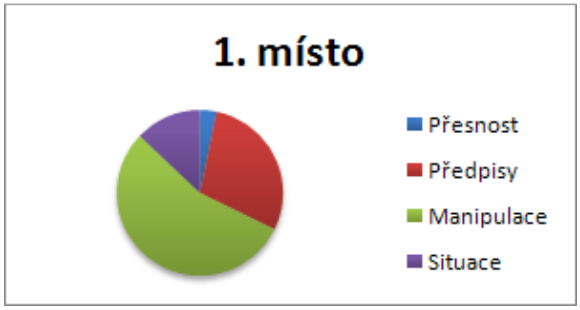

Obr. 4 Priority výcviku

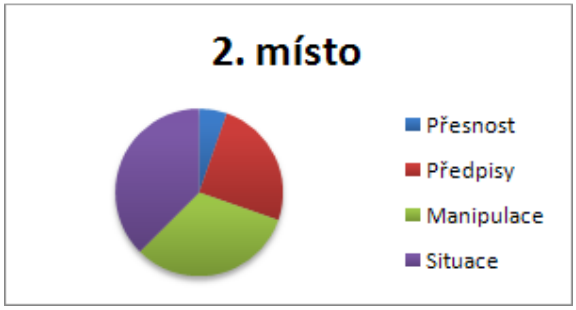

Obr. 5 Priority výcviku

Obr. 6 Priority výcviku

Obr. 7 Priority výcviku

Jak je na obrázcích vidět, většina lidí řadí na první místo bezpečnou manipulaci, za níž s velkým odstupem následuje znalost předpisů a vyhodnocení situace. Přesnost střelby je vyhodnocena jako nejméně důležitá část výcviku.

Nutnost přezkušování a jeho priority: s nutností pravidelného přezkoušení souhlasilo celých 92% dotázaných, pouze 8% nepovažovalo pravidelné přezkušování za nutné, nebo důležité. Otázka priorit při přezkoušení dopadla následovně.

Obr. 8 Priority přezkoušení

Obr. 9 Priority přezkoušení

Obr. 10 Priority přezkoušení

Jako nejdůležitější byla opět většinově vybrána nutnost bezpečné manipulace. Druhou příčku v důležitosti obsadila znalost předpisů a přesnost byla veřejností opět vyhodnocena jako nejméně důležitý prvek z vybraných možností.

Psychotesty: Odpověď na otázku psychotestů je v očích veřejnosti taky téměř jednotná. Celých 85% dotázaných se domnívá, že by držitel zbraně měl projít přes psychotesty. Zbylých 15% dotázaných nepovažuje psychologické testy za průkazné k oprávnění držet zbraň.

Finance a pracovní pozice: zde byly položeny otázky, zda by střelivo a výcvik měl hradit zaměstnavatel, nebo pracovník PKB a zda by výsledky dosažené při výcviku a přezkoušení měly mít vliv pracovní pozici pracovníka.

U první otázky by podle 95% odpovídajících měl výcvik a náklady s ním spojené hradit výhradně zaměstnavatel. Zbylých 5% považuje výcvik za záležitost zaměstnance, jehož povinností je patřičná příprava na výkon povolání.

U otázky pracovní pozice je 82% dotázaných přesvědčeno, že by výsledky měly mít váhu při vlivu na pracovní pozici v průmyslu komerční bezpečnosti. Zbylých 18% pak nepovažuje výsledky výcviku a přezkušování za průkazné ukazatele vhodnosti pracovníka pro danou pracovní pozici.

Přítomnost zbraní u jednotlivých funkcí: V této fázi měli dotázaní říci, zda by podpořili, nebo zamítli přítomnost zbraně u vybraných funkcí PKB. Vybrány byly funkce – recepční, detektiv v obchodě, strážný, přepravce cenin a bodyguard. Tyto funkce tvoří průřez spektrem působnosti průmyslu komerční bezpečnosti. Následující graf zobrazuje mínění veřejnosti na nutnost přítomnosti zbraní u jednotlivých funkcí.

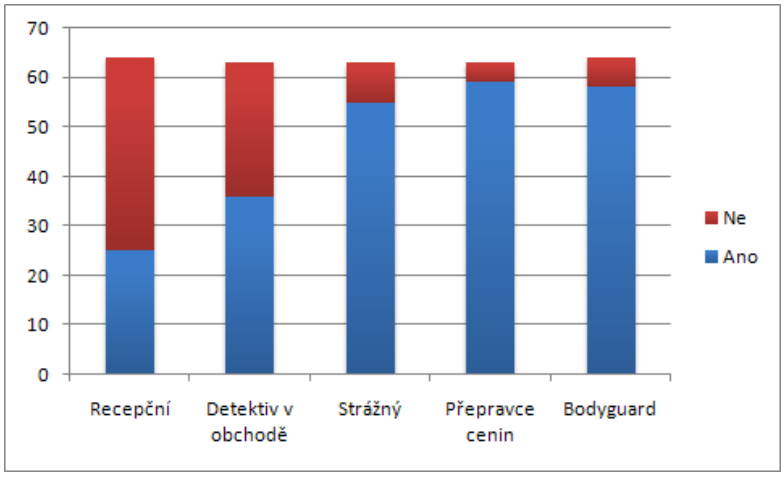

Obr. 11 Graf přítomnosti zbraní

Jak je z výsledků dotazníku vidět, převážná většina lidí považuje zbraň za nebezpečnou věc. A v době kdy média servírují jedno neštěstí za druhým, i když značně zkresleně, požaduje znalost bezpečné manipulace jako prioritní věc v případě výcviku i následného přezkoušení. Naopak přesnost střelby byla ve všech případech umístěna na poslední příčku z žebříčku priorit. Což působí lehce rozporuplně, když pracovník PKB bude umět s palnou zbraní výborně manipulovat, ale když přijde na střelbu, netrefí ani vrata od stodoly. Obzvláště když se tito pracovníci pohybují mezi lidmi, kdy případná nepřesnost může znamenat obrovské neštěstí. Pak se vynoří množství zpráv v médiích o tom, jak zbraň samovolně vystřelila. Přitom k samovolnému vystřelení nemůže nikdy dojít a nechtěný výstřel je vždy způsoben činností střelce. Zprávy podobného typu jsou pak způsobeny neinformovaností a neznalostí této problematiky.

U otázky psychotestů je to obdobné. Opravdu psychotest dokáže zjistit narušenou osobnost a znemožnit jí přístup ke zbrani? Nebo je to jen myšlenka podpořená mýtem o nebezpečnosti zbraně? Vždyť každý automobil je potenciální smrtící zbraň a po řidičích nikdo psychotesty nevyžaduje. Jakou má vlastně psychotest průkaznou hodnotu? I kdyby si někdo dělal zbrojní průkaz s úmyslem zabíjet, dá si pozor a nenechá se odhalit už v úvodu. Psycholog není doktor pracující s jasně danými směrnicemi, které platí na všechny lidi stejně. Mysl každého člověka je jedinečná a odlišná od ostatních. Díky tomu nelze stanovit jasně dané hranice a lidi takzvaně „rozškatulkovat“.

U otázky financí je jednoznačný názor na financování výcviku a nákladů s ním spojených. Zaměstnavatel výcvik vyžaduje, takže by jej měl hradit v plné výši. A podle výsledků výcviku a přezkoušení by měl své zaměstnance ohodnotit, a přihlédnout k výsledkům při obsazování pracovních pozic. Zaměstnanec, který dosahuje lepších výsledků, se hodí pro náročnější a zodpovědnější úkoly jistě více než ten s výsledky v průměrných hodnotách.

3.1.2 Výsledky dotazníků pro firmy působící v PKB

Tento dotazník byl koncipován na zjištění situace ve firmách působících v průmyslu komerční bezpečnosti, jejichž pracovníci nocí při výkonu své funkce palnou zbraň. Smyslem dotazníku bylo zjištění stavů výcviků, přezkušování a jejich vlivu na působnost v dané firmě.

Podle výsledků dotazníku 87% firem po svých zaměstnancích absolvování střeleckého výcviku vyžaduje, ale jen 37% si jej organizují podle vlastních potřeb, 50% pak výcvik pouze zajišťuje a organizaci přenechá výcvikovému centru. Stejně jako tomu bylo u laické veřejnosti, také firmy kladou při výcviku důraz na bezpečnou manipulaci s palnou zbraní (62%). Zbylých 38% klade větší důraz na znalost zákonů a předpisů.

V otázce vlastnictví zbraní naprostá většina firem (87%) pro své zaměstnance palné zbraně zajišťuje, pouze u 13-ti procent firem je palná zbraň soukromým majetkem zaměstnance. V otázce pravidelného přezkušování se firmy rozdělili přesně na polovinu, kdy 50% vyžaduje přezkoušení svých zaměstnanců po půlroce a druhé polovině stačí přezkoušení jednou za rok, jak ukládá zákon.

Vliv výsledků výcviku a přezkušování na pracovní pozici, nebo zadávané úkoly, ukazuje následující graf.

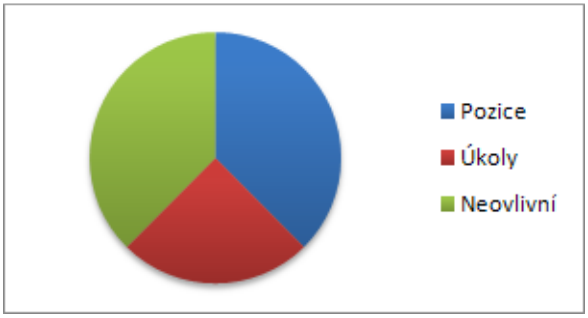

Obr. 12 Vliv výsledku výcviku

Zde je vidět trend dnešní doby, kdy společnosti využívají co nejvíce služeb specializovaných firem na zajištění vlastních potřeb. Odpadne tak starost a práce s organizací a zajišťováním potřeb pro výcvik. Nevýhodou pak může být odlišné pojetí výcviku, kdy se střetávají různé vize a rozdílné cíle kterých by se mělo dosáhnout. Základní prioritou ale stále zůstává znalost bezpečné manipulace, která je vždy stejná, takže rozdílnost výcvikových středisek se v tomto směru nijak neprojeví. V otázce vlastnictví zbraní jsou preference vlastnění zbraní společností, která tak může kontrolovat jejich stav, mít spolehlivé záznamy o jejich vydání a údržbě. U přezkušování zaměstnanců je vidět klasickou myšlenu „uděláme co je potřeba, ale ani o chlup víc“. Na tomto stavu se podepisuje především finanční náročnost a „víceméně bezpečný stav v naší republice“.

3.2 Terčové situace

Terčovou situací se zde rozumí rozestavění terčů při daném cvičení. Ať už jde o střelbu na jeden terč, nebo je terčů několik a jsou rozestavěny podle potřeb cvičení

3.2.1 Statická terčová situace

Pojem statická terčová situace vychází ze statické pozice střelce. Ten zde může mít libovolný počet terčů, ale on sám střílí z jednoho místa, bez nutnosti pohybu. Jedná se o jednodušší střelbu, kdy střelec nemusí přemýšlet nad pohybem, a bezpečnostními prvky při pohybu se zbraní.

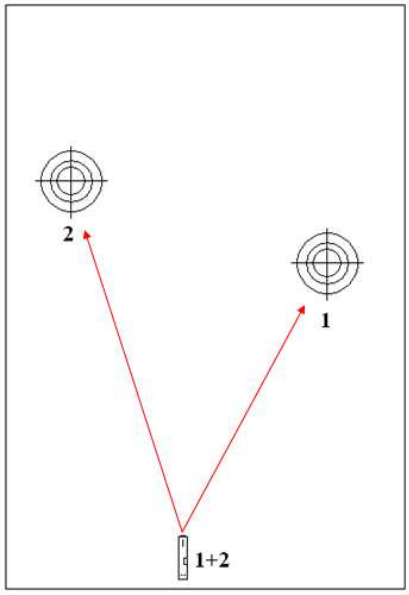

Obr. 13 Statická terčová situace

3.2.2 Dynamická terčová situace

Dynamická situace vyžaduje po střelci, aby měnil svou pozici během střelby. To je zapříčiněno tím, že v základním postavení střelec nevidí všechny terče. Po odstřílení viditelných terčů se pak musí přesunout do nové pozice, odkud může pokračovat ve střelbě na před tím zakryté terče. Tato situace je již náročnější a vyžaduje vyšší úroveň střelcových zkušeností, protože se musí pohybovat a myslet nejen na střelbu, ale i na bezpečnost při pohybu.

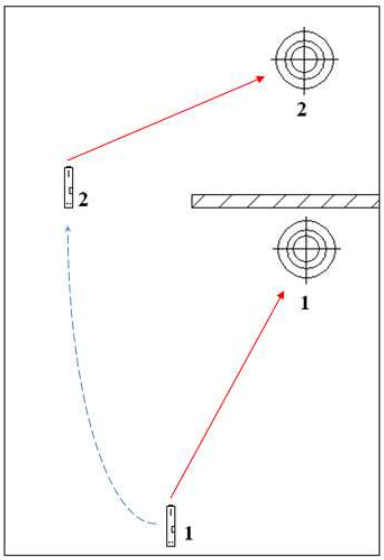

Obr. 14 dynamická terčová situace

Terčové situace jsou pak základním kamenem každého pobytu na střelnici, ať už při výcviku, soutěži, nebo při volné rekreační střelbě. Dynamických terčových situací využívají například soutěže LOS a IPSC. Statickou situaci zažije kdokoliv, kdo si jde jen tak zastřílet na střelnici.

3.3 Druhy terčových zařízení

Základem každého terčového zařízení je samotný terč. Pro potřeby kvalitního výcviku nelze vystačit s jedním druhem terče, ale je potřeba využívat více podob terčů, podle požadovaného zaměření výcviku. Sportovnímu střelci bude během celé kariéry stačit standardní pistolový terč, ale příslušník PKB potřebuje při výcviku nasimulovat co nejreálnější podmínky, se kterými se může během vykonávání své profese setkat.

Dnešní trh nám dává na výběr spoustu druhů papírových terčů v libovolných barevných variacích. Základem ale zůstává rozdělení papírových terčů na klasické černobílé a fototerče.

Dalším druhem terče je popper. Jedná se o sklopný kovový terč, který může mít libovolný tvar. U tohoto terče se nevyhodnocuje místo zásahu, ale pouze zásah/mimo. Používá se pro nácvik rychlé střelby.

3.3.1 Základní typy terčů

Zde uvedené typy terčů jsou základními pilíři, z nichž pak vychází všechny druhy a varianty terčů používaných při nejrůznějších střelbách, výcvicích, nebo školeních.

Mezinárodní pistolový terč 50/20

Jedná se o klasický pistolový terč, který je základním druhem terče, kde se hodnotí přesnost střelby na střed terče. [1] Tento terč je vhodný pro klasické sportovní střílení a pro základní seznámení se střelbou.

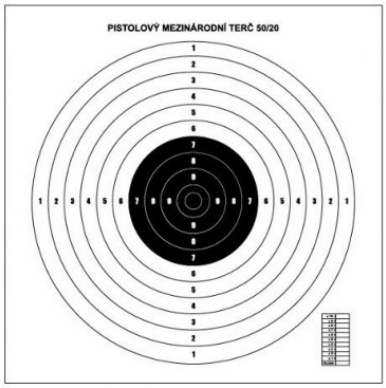

Obr. 15 Terč 50/20

Zónový terč

Tento terč je rozdělen na zóny zásahu Alfa, Charlie a Delta. Používá se pro výcvik rychlejší střelby, kdy už není potřeba mířit na malý cílový bod, ale stačí zasáhnout danou zónu. Tento typ terče je základem pro fototerče a siluetové terče.

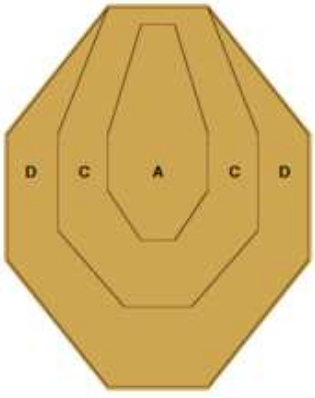

Obr. 16 Terč IPSC

Kovové sklopné terče – poppery

Jedná se o kovové siluety postav, nebo jejich částí, které po zásahu padnou k zemi. U těchto terčů se nevyhodnocuje místo zásahu. Jejich využití je pro trénink rychlé střelby, kdy stačí zasáhnout terč.

Obr. 17 Terč popper

3.3.2 Navazující terče

Tyto terče vycházejí ze základních typů a jsou vždy přizpůsobeny daným potřebám výcviku nebo soutěže. Základní princip je ale stále stejný. Jde o zásah středu, zóny, nebo pád terče.

Obr. 18 Navazující terč 1

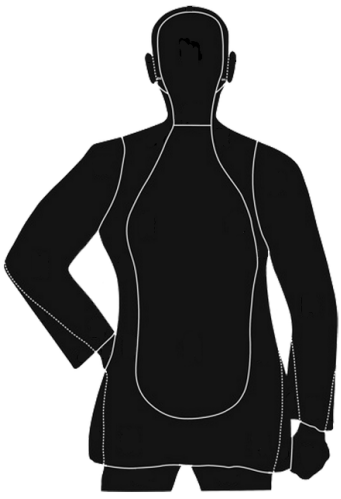

Obr. 19 navazující terč 2

Taktická terčová série

Tyto terče mají již fotografickou podobu možného pachatele. Pro vývoj těchto terčů se stala klíčovou snaha o maximální využití zkušeností z reálných střetnutí a používá se právě pro výcvik střelců, kteří se musí naučit střílet na člověka. U těchto terčů je možnost měnit části terče tak, aby střelec musel prvně vyhodnotit, zda se jedná o pachatele nebo civilní osobu. Tato série však neustále vychází ze základního zónového terče.

Kritérii pro realizaci této série se stalo:

- barevné provedení a co nejvíce reálná podoba
- dvě zásahové zóny, vitální střední „smrtelného zásahu“, okrajovější „zraňující, mimo toho bylo třeba vyznačit tzv. „nebodovaný okraj“, tedy krajní oblast, kde by zásah znamenal možná škrábnutí, ale rozhodně ne významnější impuls k zastavení soupeře
- linie ohraňující zóny svým odstínem jen omezeně výrazné a tedy málo patrné z větší vzdálenosti, mají být jasné až u konečného vyhodnocení v těsné blízkosti
- anatomicky ztvárněné schéma vnitřních orgánů, které dají alespoň hrubou představu o účinnosti zásahu podle jeho momentální lokalizace, také tyto linie jsou dostatečně zřetelné až při lepení terče
- rozostřené „šmouhaté“ pozadí, které by v noci či šeru „nesvítilo“ a umožňovalo efektivní „noční“ výcviky, navíc nevytvářelo jasně patný obrys postavy v terénu či z velké vzdálenosti [2]

Obr. 20 Fototerč 1

Obr. 21 Fototerč 2

Terče typu „Rukojmí a pachatel“

Využívají se pro nácvik střelby proti částečně zakrytému cíli. Tím je míněna situace, kdy je protivník ve svém postavení částečně zakryt nějakou překážkou. Variantou takového cíle může také být protivník překrytý (či schovávající se) za tzv. nezúčastněnou osobu.

Obr. 22 Fototerč 3

Použití jednotlivých druhů terčů se opět liší od požadavků výcviku. Pro základní výcvik s palnou zbraní jsou nejvhodnější základní typy terčů, které slouží lépe k pochopení principů střelby a míření. Pokročilejší výcvik pak spíše využije fototerčů, které jsou náročnější na postřeh a vnímání střelce.

3.4 Způsoby hodnocení

Rozdílné druhy terčů jsou výsledkem rozdílných potřeb při výcviku, nebo při soutěžích. Vlivem rozdílnosti jednotlivých typů základních terčů, je pak potřeba rozdílných způsobů hodnocení pro jednotlivé druhy terčů.

Klasický terč:

U klasického pistolového terče probíhá hodnocení součtem všech zasažených čísel. Čím blíže ke středu, tím vyšší hodnota čísla. Dosažený součet se pak může vydělit

maximálním možným počtem dosažitelných bodů a vynásobit stem pro dosažení procentuální úspěšnosti střelce.

Zónový terč:

Tento terč se používá většinou při časově limitované střelbě a zásahy se hodnotí tak, že se přičítají trestné vteřiny. Za zásah do zóny alfa je to dosažený čas bez trestných vteřin, za každý zásah do zóny charlie se k dosaženému času přičítá vteřina a za každý zásah do zóny delta se přičítají vteřiny dvě.

Kovový sklopný terč (popper):

Zde se hodnotí počet zasažených (spadených) terčů. Většinou se zde nezohledňuje počet vystřelených nábojů.

Do hodnocení je pak vždy možno započítat časový faktor, kdy je stanoven časový limit, nebo je měřena doba nutná pro splnění požadavku na střelbu.

4 ÚROVNĚ VÝCVIKU A JEJICH POTŘEBY

Tato kapitola se zabývá výběrem prvků a činností pro výcvik. Činnosti výcviku můžeme rozdělit na základní a nástavbové. Základní činnosti, které jsou společné pro každý druh výcviku, spočívají v seznámení se zbraní a základními činnostmi. Tyto činnosti musí mít střelec na konci výcviku zakořeněny hluboko ve svém vědomí, aby je vykonával bez sebemenšího zaváhání a téměř automaticky bez přemýšlení. Nástavbové činnosti se potom liší, podle zaměření výcviku.

Každá funkce v průmyslu komerční bezpečnosti vyžaduje trochu jiné zaměření výcviku, přizpůsobené svým požadavkům. Vrátný nebo potřebovat intenzivní výcvik střelby v automobilu a naopak členu zásahové skupiny nebude stačit pouze umět střílet ze základního postoje. Proto je potřeba pečlivě nastudovat požadavky jednotlivých funkcí, jejich potřeby a způsoby a podle toho koncipovat nástavbovou část výcviku.

I přes toto všechno jde vytvořit univerzální výcvikový model, jehož výstupem by byly takzvané střelecké třídy. Systém výcviku by spočíval ve stupňovitém žebříčku dovedností, kdy se vyšší úroveň vyznačuje prohloubením znalostí z předchozí úrovně a přidává další dovednosti v zacházení s palnou zbraní.

4.1 Co by mělo být základem

Základem každého výcvikového kurzu musí bezpodmínečně být zásady bezpečné manipulace se zbraní. To znamená směrování hlavně pouze do cílové (bezpečné) oblasti. A to jak při střelbě tak při manipulaci se zbraní (uchopení zbraně, nabíjení, atd.) K čemu nám jsou výsledky střelby, když tento střelec ohrožuje všechny ve svém okolí? Bezpečná manipulace rozhodně patří mezi základní pilíře zacházení se zbraněmi.

Dalším základním kamenem je zvládnutí mířené střelby z pevného postoje v obouručním držení zbraně. Střelec se naučí správný postoj a úchop zbraně, aby byl schopen bezproblémového zamíření a střelby na cíl. Nesmí jej rozhodit síla zpětného rázu zbraně, ani případná terénní nerovnost při postoji.

Třetím a posledním základním pilířem výcviku je odstranění závady na zbrani vzniknuvší během střelby. Může se jednat o nábojnici „zaseknutou“ ve výhozném okénku, neodpálený náboj v nábojové komoře, vypadlý zásobník ze zásobníkové šachty, apod.

Střelec musí umět svoji zbraň v případě takovéhle závady bezpečně opravit, aby mohl opět pokračovat ve střelbě. Při odstranění těchto závad je samozřejmě nezbytné dodržení bezpečné manipulace se zbraní.

Tyto prvky patří k úplným základům střelby z palné zbraně. Jejich neznalost pak způsobuje ohrožení samotného střelce a všech lidí okolo.

4.2 Navazující prvky výcviku

Pokračování po výcviku základních dovedností se může lehce odlišovat. Záleží na potřebách jednotlivých zaměření v pracovních funkcích průmyslu komerční bezpečnosti.

Společným prvkem je zde nácvik pohybu se zbraní, střelba jednou rukou, případně využití krytů. Další prvky jsou ale odlišné. Využití automobilu, výcvik v oblečení, jaké bude mít pracovník PKB na sobě, využití záložní zbraně, atd. To jsou jen některé z možností, se kterými se zde můžeme setkat.

4.2.1 Rozdíly v navazujících prvcích pro jednotlivé funkce PKB

Zásahová jednotka – Tato specializace vyžaduje hodně širokou nástavbu základního výcviku. Jelikož zásahové jednotky vyjíždí k hlídaným objektům, kde musí počítat i s ozbrojeným pachatelem, nemohou tam přijít jako na návštěvu. Výcvik pak musí obsahovat střelbu v zásahovém oděvu, využití automobilu, pohyb s tasenou zbraní, krycí dovednosti, komunikaci a hlavně koordinovanou spolupráci členů zásahového týmu.

Bodyguard – Nejobtížnější povolání spadající do průmyslu komerční bezpečnosti. Bodyguard se neustále pohybuje mezi lidmi, z nichž kdokoliv může být potencionální pachatel. Z toho důvodu je potřeba zaměřit výcvik na dovednosti obranné střelby, umění rychlého vyhodnocení situace, využití záložní zbraně, komunikaci a manipulaci s chráněnou osobou.

Převoz peněz a cenností – Tito pracovníci jsou ohroženi převážně během cesty automobilem, nebo při pohybu v jeho těsné blízkosti při manipulaci s ceninami. Z toho důvodu je zde potřeba zaměřit a přizpůsobit výcvik na využití automobilu. Střelba z něj, využití automobilu jako krytu, pohyb v jeho těsné blízkosti a bezpečná manipulace se zbraní v omezeném prostoru a koordinace jednotlivých členů.

Ostraha objektů – Pracovníci ostrahy se pohybují uvnitř svěřeného objektu nebo areálu. Zde je postačující základní výcviková nástavba spočívající v pohybu s tasenou zbraní a využití krytů.

Kurýr – Kurýrní služby se opět pohybují na cestách, a stejně jako převozci cenin jsou ohrožení při přepadení automobilu, nebo v jeho blízkosti při předávání zásilky. Výcvik by pak měl být zaměřen a přizpůsoben tomuto faktu a tudíž maximálně koncipován na manipulaci a střelbu v automobilu a jeho těsné blízkosti.

Soukromý detektiv – Soukromý detektiv se ve své práci neocitne v situaci, kdy musí zbraň použít z moci své funkce. V jeho případě připadá použití zbraně pouze na sebeobranu. Z toho důvodu není detektiv povinen nosit zbraň a rozsah případného výcviku je pouze na jeho vlastním uvážení, kdy se rozhodne sám podle sebe.

4.3 Střelecké třídy

Jedná se o výstup univerzálního modelu výcviku. Je zde navržen soubor pěti stupňů, začínajících od páté třídy, která představuje základní znalosti a dovednosti pro použití palné zbraně. Každá vyšší třída pak prohlubuje znalosti třídy předchozí a přidává k nim nové prvky. Nejvyšší je pak první třída, která obsahuje prvky pohybu, krytí a střelby z nestandardních pozic. Výcvik jednotlivých tříd pak zakončí praktické přezkoušení, které prověří znalost prvků cvičených v dané třídě. V tabulce na následující straně jsou navrženy znalosti nutné pro získání patřičné střelecké třídy.

Tabulka 1 Znalosti střeleckých tříd

Třídy	Nutné znalosti
V. třída	bezpečná manipulace, střelba obouruč z místa na statický terč
IV. třída	bezpečná manipulace, střelba obouruč + jednoruč na statický terč
III. třída	bezpečná manipulace, střelba obouruč + jednoruč na více statických terčů, pohyb se zbraní
II. třída	bezpečná manipulace, střelba obouruč + jednoruč na více statických terčů, střelba obouruč na pohyblivý terč, pohyb se zbraní, využití krytů, nestandardní polohy střelby
I. třída	bezpečná manipulace, střelba obouruč + jednoruč na více statických i pohyblivých terčů, střelba za pohybu střelce, využití krytů, nestandardní polohy střelby, nestandardní nabíjení, střelba za zhoršených světelných podmínek

Z důvodu rozmanitosti funkcí v PKB a jejich požadavků nemůže systém střeleckých tříd obsáhnout veškeré znalosti nutné pro každou z funkcí. Systém střeleckých tříd je proto koncipován jako základní úroveň, na kterou pak navazují specifikace požadované pro jednotlivé funkce.

5 PRVKY VÝCVIKU

Každý střelecký výcvik by měl obsahovat strukturované prvky, navazující ve smysluplný celek. V této kapitole jsou popsány jednotlivé prvky základního výcviku s PZ. Základním pilířem je v první řadě výuka a nácvik bezpečnostních prvků, bez kterých je jakýkoliv složitější prvek nebezpečný.

K dalším základním krokům patří nácvik tasení. Zde je potřeba cvičit ve stejném oblečení, jaké má daný pracovník PKB při výkonu svého povolání na sobě. Jelikož pracovník PKB musí nosit zbraň skrytě (obr. 23, 24), je potřeba aby tasení, kterému právě předchází odhrnutí krycího oděvu, bylo cvičeno v pracovním oblečení daného pracovníka.

Obr. 23 Skrytě nošená zbraň 1

Obr. 24 Skrytě nošená zbraň 2

Dalšími prvky jsou střelecké pozice, využití krytů a odstranění vzniknuvších závad. Výcvik pracovníka PKB musí být zaměřený na větší rozsah činností, než pouhou terčovou střelbu, už jen z toho důvodu, že se pracovník PKB pohybuje neustále na veřejném prostranství a ne na sterilní střelnici. Tyto základní a pokročilejší prvky jsou rozebrány a popsány dále v kapitole.

5.1 Bezpečná manipulaci se zbraní

Bezpečná manipulace je základním pilířem každého výcviku. Její dril je nutný, aby se stala u střelců naprosto automatickou činností. Její postatou je několik jednoduchých pravidel, při jejichž dodržování dochází k úplné eliminaci náhodného výstřelu v momentě, kdy to není hlavním cílem střelce.

K tomu aby zbraň vystřelila, je potřeba splnit tři podmínky. Musí být náboj v nábojové komoře, zbraň musí být odjištěna a natažena a střelec musí mít prst na spoušti. Pokuj jedna z těchto podmínek není splněna, k výstřelu nemůže dojít. Jelikož se střelci při výcviku pohybují a manipulují se zbraní, která splňuje první dvě podmínky, je právě potřeba aby bezpečnou manipulací nedošlo ke splnění třetí podmínky, pokud zrovna střelec cílevědomě nestřílí na cíl.

5.1.1 Bezpečnostní pravidla při manipulaci se zbraní

Základem bezpečné manipulace je dodržení několika základních pravidel. Držet prst mimo spoušť, neustále mířit ústím hlavně do bezpečného prostoru a nemít žádnou část těla před ústím hlavně. Dále sem patří kontrola zbraně. Dodržování těchto jednoduchých zásad eliminuje riziko náhodného výstřelu, a zranění druhé osoby, nebo samotného střelce.

Na obrázku č. 25 je zobrazeno bezpečné držení zbraně v ponosu, kdy ústí míří do cílového prostoru a prst je mimo spoušť. Tím je zamezeno splnění základní podmínky výstřelu. Na obrázku č. 26 je detailní pohled na uchopení zbraně. Obrázky č. 27 a 28 ukazují kontrolu nábojové komory, čímž střelec při kontrole zbraně zjišťuje, zda se v komoře nenachází náboj.

Obr. 25 Zbraň v ponosu

Obr. 26 Ponos - detail

Obr. 27 Kontrola nábojové komory

Obr. 28 Komora - detail

5.1.2 Bezpečné předávání zbraně

Pokud je potřeba předat zbraň druhému střelci, je potřeba předaní uskutečnit takovým způsobem, aby se zamezilo nechtěnému zmáčknuté spouště. Toho docílíme tak, že prsty předávající ruky překryjeme spoušť a tím zabráníme jejímu nechtěnému zmáčknutí druhou osobou. (obr. 29, 30)

Obr. 29 Podání zbraně

Obr. 30 Detail úchopu

Bezpečná manipulace je základním prvkem každé střelby a její nedodržení může způsobit katastrofu. Přitom jak je vidět, jedná se o pár jednoduchých zásad, které ovšem velkou měrou přispívají k bezpečnosti při manipulaci s palnou zbraní.

5.2 Tasení

Tasení je prvotní pohyb při použití zbraně. I při něm je potřeba dodržovat určitá pravidla, díky kterým dojde k eliminaci ohrožení nezúčastněné osoby a minimalizaci času nutného k provedení akce.

Pracovník PKB musí nosit zbraň skrytě, (obr. 31) proto je při tasení nejprve nutné odhrnutí krycího šatstva (obr. 32). Poté je zbraň vytažena z pouzdra pohybem nahoru až do poloviny hrudníku (obr. 33). V nejvyšším místě je zbraň stočena hlavní k terči a při pohybu kupředu je natažena a na konci dráhy zaujímá střeleckou pozici (obr. 34, 35, 36). Během celé doby manipulace je prst mimo spoušť, na které se ocitá až při zaujmutí střelecké pozice (obr. 36). Celý tento dopředný pohyb s natažením je potřeba provádět těsně pod úrovní očí střelce, aby byl schopen neustále kontrolovat jak zbraň, tak případného protivníka před sebou.

Obr. 31 Základní pozice

Obr. 32 Uchopení

Obr. 33 Tažení nahoru

Obr. 34 Stočení hlavně dopředu

Obr. 35 Natažení

Obr. 36 Střelecká pozice

Tasení se pak může lehce lišit v závislosti na umístění zbraně, použitém pouzdru, nebo druhu oblečení střelce. Princip a základní postup však je stále stejný. Hlavně u natažení je potřeba dbát, aby bylo prováděno v úrovni očí a tím měl střelec zbraň pod kontrolou i za neustálé vizuální kontroly cíle.

5.3 Nestandardní střelecké pozice

Ne vždy je možnost střelby ze standardní střelecké pozice. Proto je potřeba výcviku nestandardních střeleckých pozic. V této kapitole budou popsány střelecké pozice v kleku a vleže. I při jejich zaujímání je třeba dodržet určitý postup s bezpečnostními pravidly.

5.3.1 Střelba jednou rukou

Ne vždy má střelec možnost během střelby stát v základním střeleckém postoji a zbraň držet pevně oběma rukama. Navíc při střelbě jednou rukou je střelec natočen bokem ke směru střelby a tím sám tvoří menší cíl pro případného protivníka.

Při střelbě jednou rukou dochází k normálnímu natažení obouručně (obr. 37, 38), kdy pak střelec ruku natahující závěr zbraně stáhne ke hrudi, kde ji sevře v pěst a tím dojde k jejímu zpevnění (obr. 39, 40). Zároveň s tím střelec vykročí kupředu nohou na straně ruky držící zbraň.

Obr. 37 Uchopení

Obr. 38 Natažení

Obr. 39 Střelecká pozice

Obr. 40 Držení volné ruky

5.3.2 Střelecká pozice vkleče

Slouží ke zmenšení siluety střelce a k jeho lepšímu krytí za překážkami. Vychází ze standardní střelecké pozice (obr. 41). Zde si střelec může vybrat, zda slabší nohou vykročí dopředu, nebo silnější nohou ukročí dozadu (obr. 42). Cílem je, aby při pozici v kleku byla noha na straně slabší ruky vepředu a sloužila jako stabilizační, kdežto na noze na straně silnější ruky spočívá váha těla (obr. 43).

Obr. 41 Výchozí pozice

Obr. 42 Vykročení

Obr. 43 Střelecká pozice

5.3.3 Střelecká pozice vleže

Střelecká pozice vleže poskytuje jisté držení zbraně umožňující přesnou střelbu a zároveň střelec vystavuje svému nepříteli minimální plochu těla. Střelec opět vychází ze standardního střeleckého postoje, ze kterého se přemístí do pozice vkleče (obr. 44). Z kleku pak pokračuje plynulým pohybem do lehu (obr. 45). Slabší rukou se střelec opře o zemi (obr. 46), pomocí ní se stabilizuje a plynule přejde do střelecké pozice v lehu (obr. 47).

Návrat do standardní střelecké pozice pak probíhá stejnými kroky, pouze v obráceném pořadí.

Obr. 44 Výchozí klek

Obr. 45 Začátek pohybu

Obr. 46 Stabilizace slabší rukou

Obr. 47 Střelecká pozice

V praxi nebude mít střelec vždy možnost stavět se do standardního střeleckého postoje. Ať už z bezpečnostních důvodů, nebo z nedostatku místa. Nestandardní střelecké pozice pak slouží ke zmenšení čelní siluety střelce a tím snížení rizika zásahu od protivníka.

5.4 Pohyb se zbraní

U pracovníka PKB se předpokládá, že při použití zbraně nebude stát na místě jako solný sloup, ale bude se pohybovat. Stejně tak případný pachatel nebude nehybně čekat, než zahřmí. Proto je potřeba znalostí jak se pohybovat s palnou zbraní, samozřejmě za dodržení bezpečnostních pravidel.

5.4.1 Bezpečný pohyb bez viditelného cíle

Pokud nemá střelec viditelný cíl a musí se přemísťovat na jiné místo s odjištěnou zbraní, je potřeba zachovat pravidla bezpečnostní manipulace. Zbraň nese takzvaně „v ponosu“ s prstem mimo spoušť (obr. 48). Tím je zabráněno nechtěnému výstřelu například při zakopnutí. Držení v ponosu umožňuje velmi rychlý přesun zbraně do střelecké polohy a v případě nouze i okamžitou střelbu, jelikož hlaveň míří neustále dopředu, do cílového prostoru. Rozhodně by se střelec neměl pohybovat se zbraní namířenou do země, nebo do oblak (obr. 49, 50) a prstem na spoušti, jak je tomu vidět v mnoha akčních filmech. Střelec pak riskuje nechtěné zmáčknutí spouště v případě úleku nebo například zakopnutí, což by v těchto případech mohlo vést v lepším případě k ohluchnutí na jedno ucho, v horším k průstřelu vlastního chodidla.

Obr. 48 Bezpečný pohyb

Obr. 49 Špatné držení 1

Obr. 50 Špatné držení 2

5.4.2 Bezpečný pohyb s viditelným cílem

Pokud je cíl (pachatel) viditelný a pracovník PKB musí být neustále v střelecké pozici, pohybuje se pomocí pomalých příkroků (obr. 51, 52). Tím je eliminováno houpání hlavně a je mnohem snazší udržet zbraň přesně zamířenou bez kolísání záměrného bodu.

Obr. 51 Vykročení

Obr. 52 Přísun zadní nohy

Při pohybu se zbraní je nutno velké opatrnosti a přehledu o místě pohybu, aby například vlivem zakopnutí, nebo nárazem části těla do překážky nedošlo k nechtěnému zmáčknutí spouště a tím k výstřelu. Proto je potřeba dodržování prstu mimo spouště při pohybu bez viditelného cíle. Při pohybu s viditelným cílem, kdy je střelec ve střelecké pozici a má prst na spoušti je potřeba pohybovat se stylem přísunů, které zároveň umožňují udržet přesné zamíření během celého pohybu.

5.5 Využití krytů

Využívání krytů je důležité. Pracovník PKB nemůže při případné přestřelce stát jako terč na střelnici a ani nechce. Proto je důležité umět využít krytů. Ale ani to není jen tak. Pokud pak střelci vykukuje zpoza krytu polovina těla, jako by tam ani kryt neměl.

5.5.1 Rozdíl mezi krytem a úkrytem

Je potřeba rozlišovat kryt a úkryt. Kryt představuje pevnou překážku, která střelce ochrání před střelbou, ale případný pachatel ví, kde se střelec nachází (například bezpečnostní dveře, zeď, automobil). Naproti tomu úkryt schová střelce před možným odhalením, ale neochrání jej proti střelbě (například keř).

5.5.2 Boční krytí

Boční kryty představují dveře, rohy, stěny. Tedy cokoliv, kdy je potřeba střelby přes boční hranu krytu. Zde je potřeba tár pozor, aby zpoza krytu byla viditelná pouze zbraň a naprosté minimum střelce (obr 53, 54, 55, 56). V případě nízkého krytu a střelby v kleče je potřeba měnit střeleckou pozici pro lepší pohyblivost a menší riziko zásahu.

Obr. 53 Levé boční krytí - klek

Obr. 54 Boční pohled

Obr. 55 Levé boční krytí - stoj

Obr. 56 Boční pohled

5.5.3 Horní krytí

U krytí se za horní hranou krytu je nutno chovat se jako by šlo o boční hranu. Tím pádem se sice musí střelec za krytem lehce zkroutit, ale eliminuje tím odkrytí celé hlavy, čemuž by byl vystaven v případě vzpřímené pozice (obr. 57, 58).

Obr. 57 Horní krytí

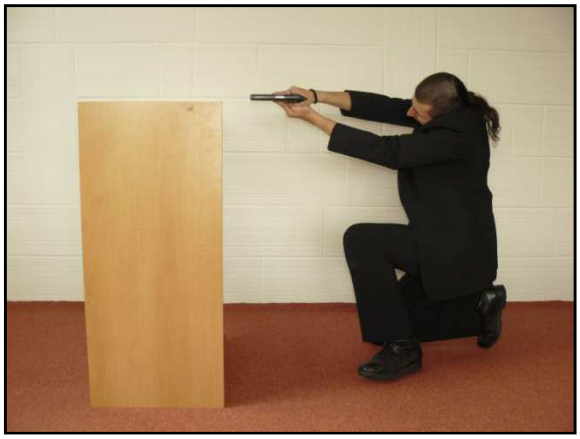

Obr. 58 Boční pohled

Při využití krytu je potřeba mít na paměti, že zpoza krytu musí vyčnívat opravdu absolutní minimum střelce. Tomu je třeba podřídit střeleckou pozici. Dále je potřeba dodržet určitou distanční vzdálenost od krytu, aby zbraň byla za krytem a ne vedle něj. Pak by vyvstal problém, kdy by se střelec potřeboval rychle skrýt a zbraní by se zarazil o bok krytu.

5.6 Nabití zbraně v nestandardní pozici

Ne vždy bude moci střelec při nabíjení stát v základní pozici. Z toho důvodu je třeba seznámit při výcviku střelce i s možnostmi nabití v nestandardních pozicích. Zde je vyobrazeno prvotní natažení, kdy jsou náboje již v zásobníku ve zbrani a je třeba pouze stáhnutím závěru dostat první náboj do nábojové komory. Na obrázcích je předvedeno natažení v kleku, kdy je závěr natažen pomocí patní hrany na obuvi.

Na začátku se střelec odhrnutím oděvu dostane ke zbrani (obr. 59), kterou po vytažení z pouzdra natáhne o hranu obuvi (obr. 60). Při pohybu s již nataženou zbraní je potřeba mířit do cílového prostoru se zachováním bezpečnostního pravidla – prstu mimo spoušť (obr. 61). Pohyb končí zaujmutím střelecké pozice (obr. 62), kdy se prst poprvé dotkne spouště.

Obr. 59 Uchopení a vytažení zbraně

Obr. 60 Natažení závěru o obuv

Obr. 61 Pohyb do střelecké pozice

Obr. 62 Střelecká pozice

Jako při nabíjení o hranu boty, jak je vidět na fotografiích, lze nabíjet o více částí oblečení. Stejným způsobem lze nabíjet o opasek nebo zadní kapsu u kalhot. Jelikož se jedná o druh nabíjení, při kterém střelec nevidí zbraň je potřeba si dát pozor na dodržení pozice prstu mimo spoušť.

5.7 Závady a jejich odstranění

Závady při střelbě byly, jsou a budou. Proto je potřeba naučit se jejich rychlé odstranění, aby bylo možno pokračovat ve střelbě. Samozřejmostí opět je dodržení pravidel bezpečné manipulace k zamezení zasažení nezúčastněné osoby, nebo samotného střelce.

5.7.1 Neodpálený náboj

Jedná se o jednu z nejčastějších závad. Bývá způsobena špatnou zápalkou v náboji. Před manuálním odstraněním je možné zkusit ještě jednou promáčknout spoušť, jestli druhá rána úderníku do zápalky přece jen náboj neodpálí. Pokud se tak nestane je potřeba přistoupit k manuálnímu odstranění závady. Střelec spustí zbraň do ponosu a vytáhne zásobník (obr. 64). Stažením závěru dojde k vyhození neodpáleného náboje (obr. 65). Poté střelec provede kontrolu zbraně, vrátí zásobník a znovu natažením závěru nabije zbraň (obr. 66, 67, 68). Při odstraňování závady je třeba zachovat všechny zásady bezpečné manipulace.

Obr. 63 Detail náboje

Obr. 64 Vyjmutí zásobníku

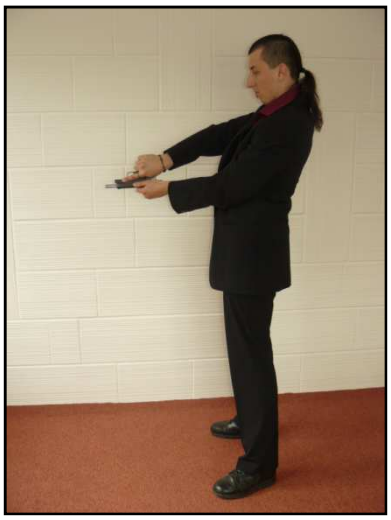

Obr. 65 Odstranění náboje

Obr. 66 Kontrola komory

Obr. 67 Vložení zásobníku

Obr. 68 Nabití

5.7.2 Nevyhozená nábojnice

Méně obvyklá závada (obr. 69), která ovšem opět znamená přerušení střelby a nutnost manuálního zásahu střelce, který ji musí odstranit. Postup při odstranění této závady je stejný jako v případě neodpáleného náboje.

Střelec spustí zbraň do ponosu a vytáhne zásobník. Stažením závěru dojde k vyhození neodpáleného náboje (obr. 70). Poté střelec provede kontrolu zbraně, vrátí zásobník a stažením závěru natáhne nový náboj do nábojové komory. Opět je třeba zachovat všechny zásady bezpečné manipulace.

Obr. 69 Nevyhozená nábojnice

Obr. 70 Odstranění nábojnice

5.7.3 Povysunutý zásobník

Příčina je v nesprávném držení zbraně, kdy střelec nechtěně zmáčkne záchyt zásobníku, ale nedojde k jeho úplnému vypadnutí ze zbraně, jenom k povysunutí. Střelec si potom povysunutí nevšimne. Projev této závady je stejný, jako při neodpáleném náboji. Při povysunutí zásobníku závěr po odpálení náboje v komoře standardně zaskočí na původní místo, aniž by zůstal v zadní poloze. Po zmáčknutí spouště se pak ozve prázdné cvaknutí spoušťového mechanismu. Odstranění závady má opět stejný postup jako v předchozím případě. I zde totiž musíme vizuálně zkontrolovat nábojovou komoru.

Stelně jako při používání jakékoliv věci, tak při střelbě z palné zbraně mohou vzniknout závady. Pokud nepočítáme závady způsobené únavou materiálu, které znamenají definitivní konec střelby a vyžadují odbornou opravu, výše popsané závady při střelbě sice znamenají přerušení střelby, ale střelec je dokáže na místě odstranit a pokračovat ve střelbě. Nácvikem těchto oprav dochází ke zkrácení času nutného na jejich provedení a střelec se tak stává střelby neschopným, a tím pádem ohroženým, na čím dál kratší dobu

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 STANDART STŘELECKÝCH TŘÍD

Navrhovaný model střeleckých tříd je možno použít pro celé spektrum průmyslu komerční bezpečnosti. Jedná se o základ střeleckých dovedností, který může být dále rozšiřován podle specifických potřeb jednotlivých funkcí. Následující tabulka ukazuje navrhovaný model potřebných střeleckých tříd pro jednotlivé funkce v PKB.

Tabulka 2 Střelecké třídy v PKB

	Strážný	**Kurýr**	**Ceniny**	**ZJ**	**Bodyguard**
I.				X	X
II.			X	X	
III.	X	X	X		
IV.	X	X			
V.	X				

Jak je zobrazeno v tabulce, není třeba, aby jedna funkce PKB měla pevně stanovenou střeleckou třídu. Například u pozice strážného je možný rozptyl tří tříd. U zásahové jednotky (v tabulce pod zkratkou ZJ), je stále ještě možný rozsah dvou tříd. Podle dosažené třídy by se pak měnila pracovní pozice u dané funkce, například podle hodnoty nebo rizikovosti hlídaného objektu. Podle náročnosti a rizikovosti funkce v průmyslu komerční bezpečnosti pak stoupá úroveň střelecké třídy potřebná pro vykonávání dané funkce.

Zaměstnavatel by tak měl při přijímání nových pracovníků ihned v ruce srovnávací a podkladový materiál, který by ušetřil nutnost vlastního zjišťování znalostí a nutnost případného přeškolení přijímaného pracovníka.

6.1 Obsah základního střeleckého výcviku jednotlivých tříd

Základem jednotlivých je výcvik a dril bezpečné manipulace a její dodržování během všech úkonů výcviku. Podle úrovně střelecké třídy se pak postupně přidávají jednotlivé prvky manipulace, pohybu, střelby a jejich kombinace. Každá vyšší třída vychází z třídy předchozí, na jejíž základ přidává nové prvky, nebo modifikuje některé prvky stávající. Dále v této kapitole jsou popsány prvky výuky jednotlivých tříd a závěrečná hodnocení nutná pro úspěšné splnění a získání odbornosti dané střelecké třídy.

Prvky manipulace, pohybu apod. jsou v této kapitole pouze zmíněny. Jejich rozsáhlejší popis s fotodokumentací se nachází v předchozí kapitole.

6.1.1 Třída V

Tato třída je nejnižší a její úroveň je o trochu vyšší, než u čerstvého držitele zbrojního průkazu. Ten z výcviku k získání ZP ovládá bezpečnou manipulaci a střelbu z místa při obouručním držení zbraně. V. třída tyto znalosti prohlubuje a přidává k nim nácvik přebíjení a tasení zbraně, které je pro pracovníka PKB specifické díky nutnosti nosit zbraň skrytě pod oblečením.

Závěrečným výstupem pro získání V. třídy je pak absolvování přezkoušení, kde má střelec za úkol v časovém limitu vystřelit dvakrát pět ran do statického terče na vzdálenost 15 ti metrů. Na závěr dojde ke schování zbraně zpět do pouzdra. Jako úspěšné se hodnotí zvládnutí tohoto úkolu v časovém limitu 30 vteřin od tasení po poslední výstřel a dosáhnout 60% zásahů v hlavní zóně terče.

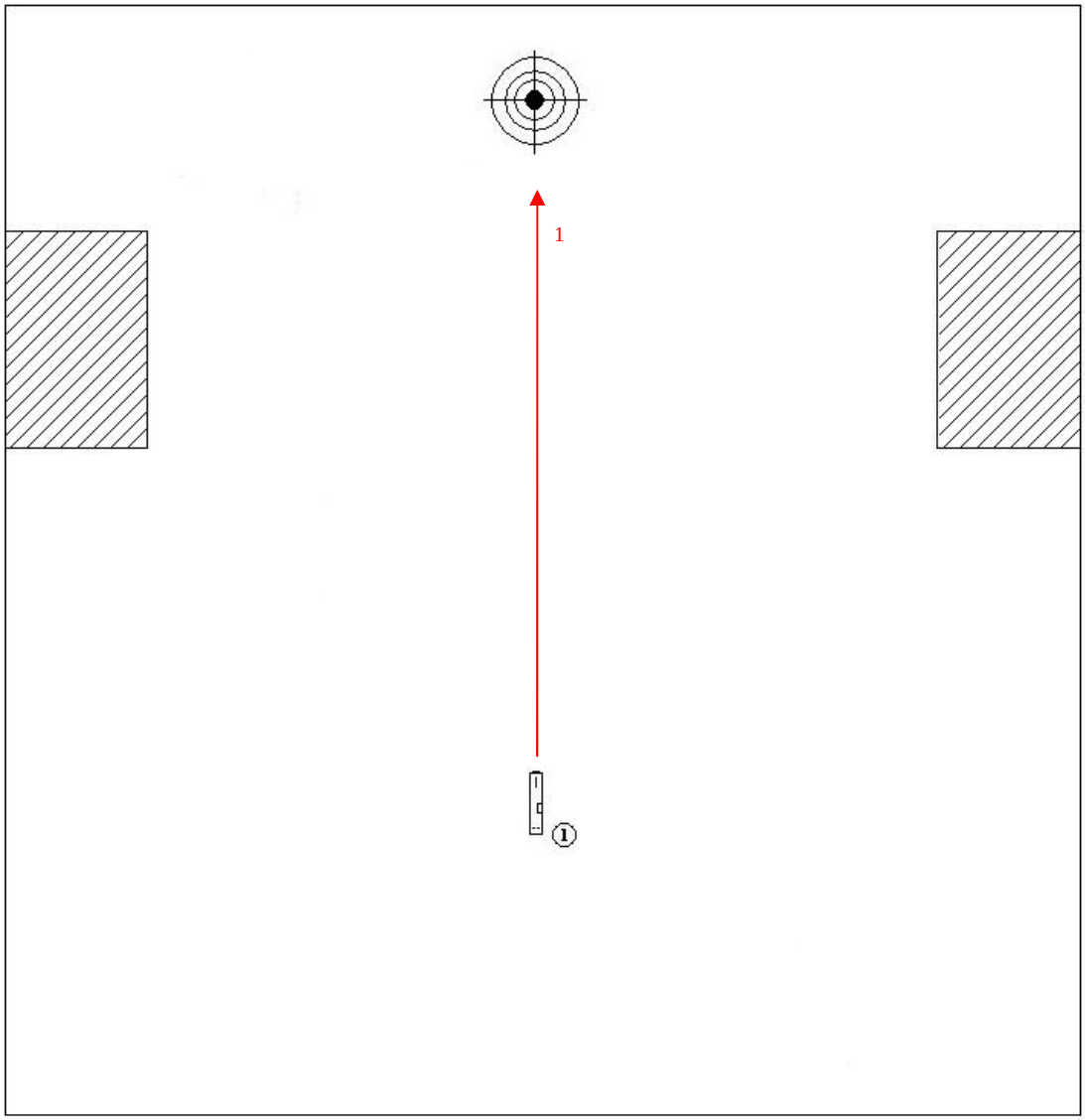

Obr. 71 Schéma závěrečného testu třídy V

Třída V

Série 5 ran

Časový limit: 30 s.

Pozice 1 – tasení, střelba dvou sérií obouručním držení zbraně, mezi sériemi přebytí

6.1.2 Třída IV

Třída IV rozšiřuje předchozí třídu o výcvik jednoruční střelby. Ne vždy totiž bude pracovník PKB střílet v základním střeleckém postoji s oběma rukama držícími zbraň.

Navíc při střelbě jednou rukou nastavuje střelec svému nepříteli bok a tím se stává prostorově méně výrazným terčem, než když stojí k nepříteli čelem. V této třídě dochází k rozšíření znalostí o jednoruční střelbu silnější i slabší rukou a předávání PZ z jedné ruky do druhé. Dále tato třída prohlubuje znalosti a dovednosti obouruční střelby a bezpečné manipulace při střelbě jednou rukou.

V závěrečném testu pro získání IV. třídy má pak střelec za úkol v časovém limitu vystřelit 4 rány na terč z obouručního držení PZ, poté přebít a vystřelit na terč 2 rány z jednoručního držení zbraně, poté přechytit zbraň do druhé ruky a vystřelit opět dvě rány. Na závěr dojde ke schování zbraně zpět do pouzdra. Terč je ve vzdálenosti 15 metrů. Pro úspěšné absolvování testu a získání IV. třídy je potřeba zvládnutí závěrečné zkoušky do 35 vteřin od tasení po poslední výstřel a dosáhnout 60% zásahů v hlavní zóně terče.

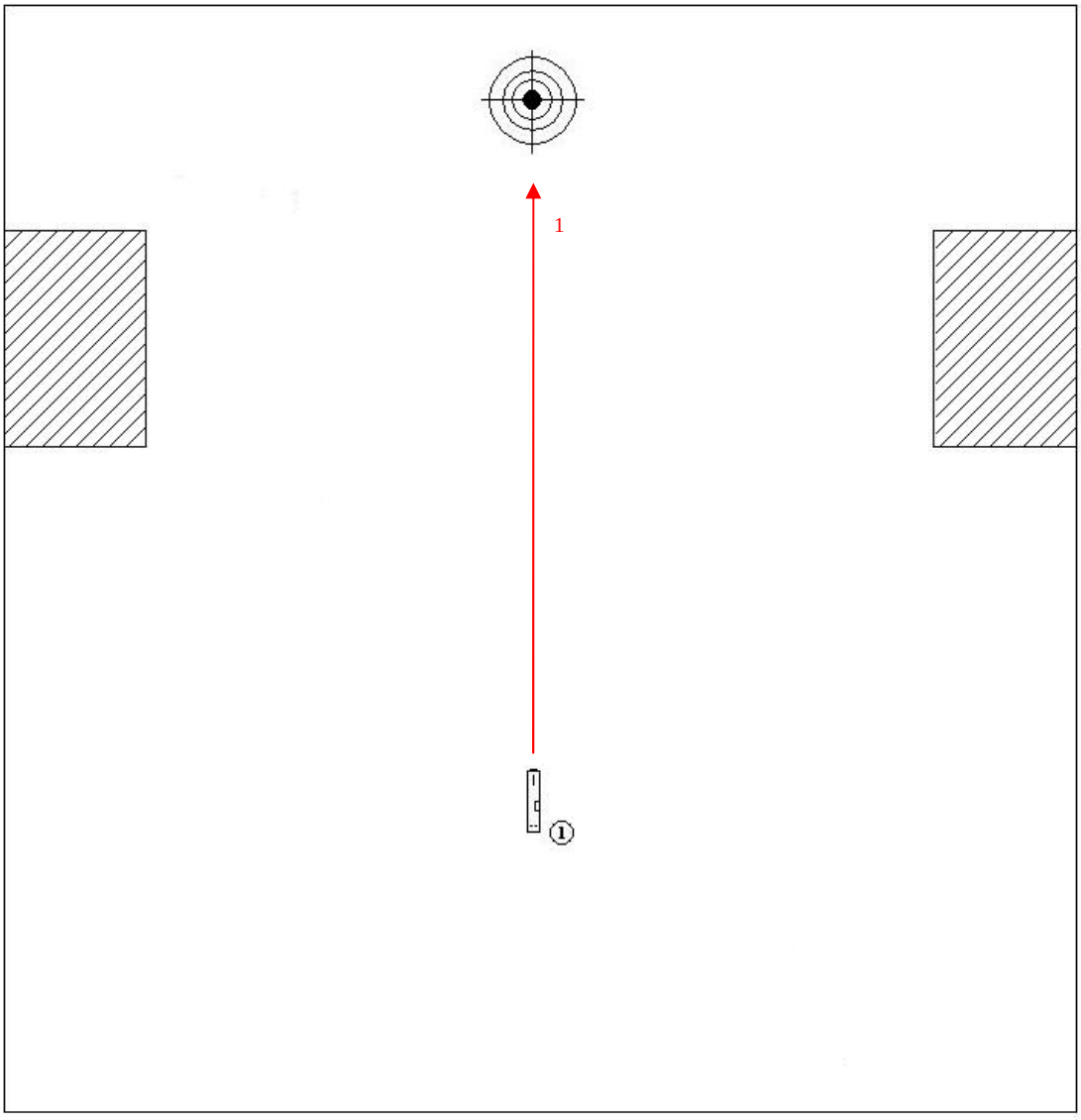

Obr. 72 Schéma závěrečného testu třídy IV

Třída IV

Série – 4 rány

Časový limit: 35 s.

Pozice 1 – tasení, střelba první série obouruč, přebití, druhá série střelba jednoruč (dvě rány na ruku)

6.1.3 Třída III

Tato třída již přidává k předchozím třídám výcvik pohybu se zbraní. Pracovník PKB se pohybuje v reálném terénu, tudíž je nutná znalost pohybu se zbraní se zachováním bezpečnostních zásad, aby nedošlo k nechtěnému výstřelu například při zakopnutí pohybujícího se střelce. Modré šipky ve schématu znázorňují pohyb střelce mezi jednotlivými střeleckými stanovišti. Tato třída opět staví na dovednostech a zkušenostech získaným absolvováním předchozích střeleckých tříd a tvoří z nich kombinace, aby byly nasimulovány rozdílné podmínky mezi jednotlivými střeleckými stanovišti.

Závěrečný test, jehož úspěšné zvládnutí posouvá střelce do III. střelecké třídy se skládá z následujících bodů. V časovém limitu na prvním stanovišti střelec tasí a pálí 3 rány na cíl. Poté následuje přesun na druhé stanoviště, kde jsou vypáleny další 3 rány, tentokrát z jednoručního držení PZ. Před přesunem na poslední stanoviště střelec přebije zbraň a poté se přesune na třetí stanoviště, kde má za úkol střílet na dva terče, vždy po třech ranách. Na závěr dojde ke schování zbraně zpět do pouzdra. Vše musí samozřejmě probíhat za dodržení všech bezpečnostních pravidel. Stanoviště 1 je ve vzdálenosti 15 metrů a stanoviště 2 a 3 jsou ve vzdálenosti 8 metrů od terčů.

Pro úspěšné splnění cílů testu a získání III. stupně střelecké třídy je potřeba dodržet časový limit 40 vteřin od tasení po poslední výstřel a dosáhnout 60% zásahů v hlavních zónách terčů.

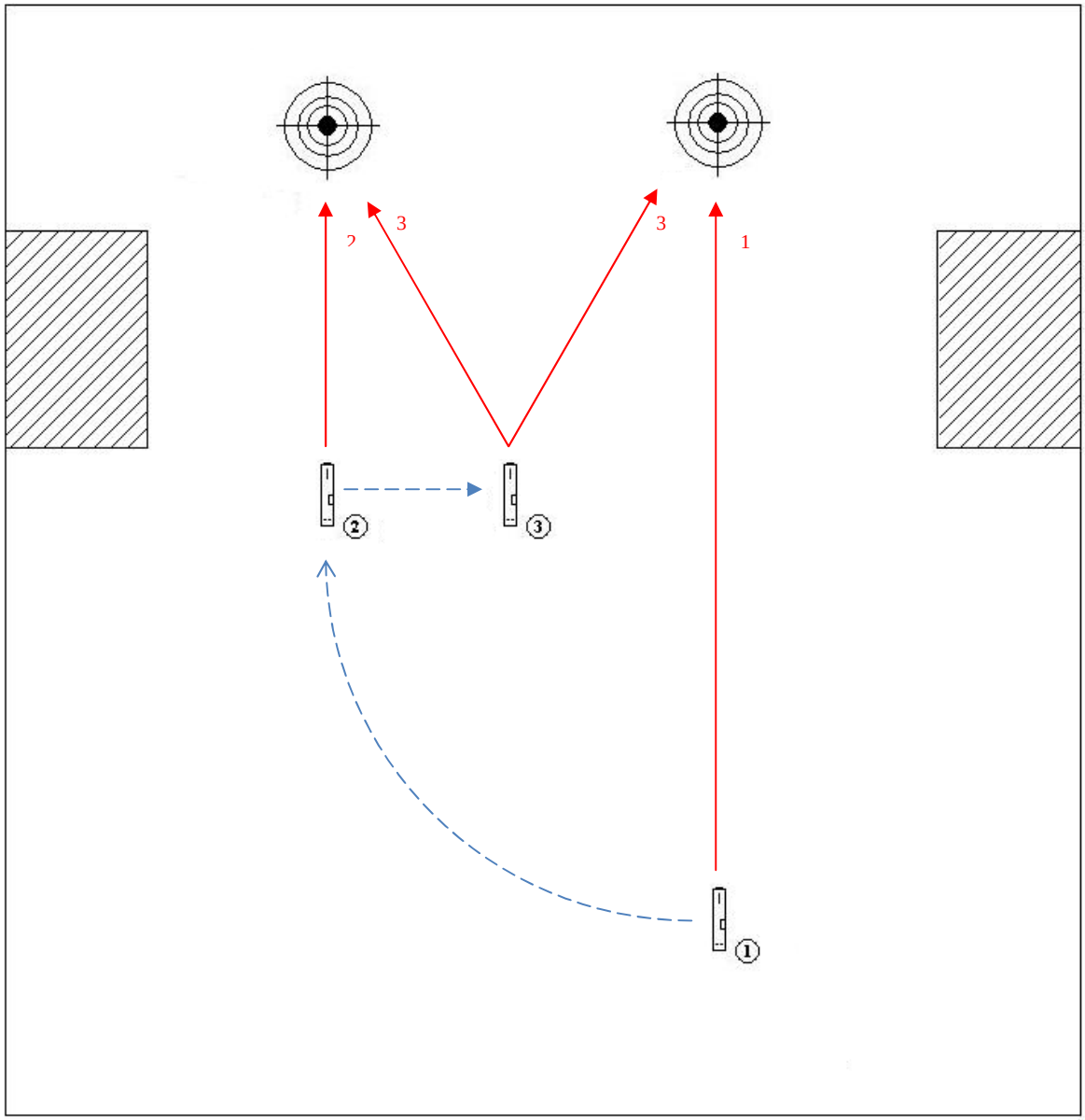

Obr. 73 Schéma závěrečného testu třídy III

Třída III

Série 3. ran

Časový limit 40 s.

Pozice 1 – tasení, střelba obouruč, přesun na pozici dva

Pozice 2 – střelba jednoruč, přebití, přesun na pozici tři

Pozice 3 – střelba obouruč na dva cíle

6.1.4 Třída II

Druhá nejvyšší třída je již zaměřena více na koordinaci pohybů střelce a objevuje se v ní více prvků nestandardních způsobů střelby. Jelikož tato třída je určena pro funkce v PKB u nichž je zvýšená pravděpodobnost použití PZ během služby, je patrný nárůst obtížnosti ve výcviku kde jsou k předchozí třídě připojeny prvky krytí, přesunu do všech stran, včetně ústupu. Také se zde poprvé objevuje střelba na pohyblivý terč a střelba na rozdílně vzdálené cíle.

Závěrečný test pro získání II. střelecké třídy obsahuje 5 střeleckých stanovišť spojených s časovým limitem na jejich splnění. Na prvním stanovišti je od střelce vyžadováno tasení, střelba dvou ran z obouručního držení PZ na vzdálenější terč. Následuje přesun na druhou střeleckou pozici, kde střelec střílí z nestandardní střelecké pozice – kleku, opět dvě rány. Třetí střelecká pozice zahrnuje přebití PZ v krytu a následnou střelbu zpoza něj. Zde je vyžadována střelba na dva terče, dvě rány na každý. Poté se střelec přesune na čtvrtou pozici, odkud střílí z obouručního držení dvě rány na pohyblivý terč a poté následuje opětovné přebití zbraně. Odsud se pak střelec přesune na startovní pozici, odkud střílí z jednoručního držení na dva rozdílně vzdálené terče, opět dvě rány na každý. Na závěr střelec schová zbraň zpět do pouzdra. Opět musí být za všech okolností splněny podmínky bezpečné manipulace s PZ. Vzdálenosti terčů jsou zde rozdílné. Vzdálenější terč je umístěn 15 metrů od první střelecké pozice a 7 metrů od pozice 3. Bližší terč je vzdálen 9 metrů od první a druhé pozice a 4 metry od třetí střelecké pozice. Střelba na pohyblivý terč probíhá na vzdálenost 7 metrů.

Pro úspěšné splnění testu a získání II. střelecké třídy je zapotřebí dodržet časový limit jedné minuty od tasení po poslední výstřel a dosáhnout 70% zásahů v hlavních zónách terčů.

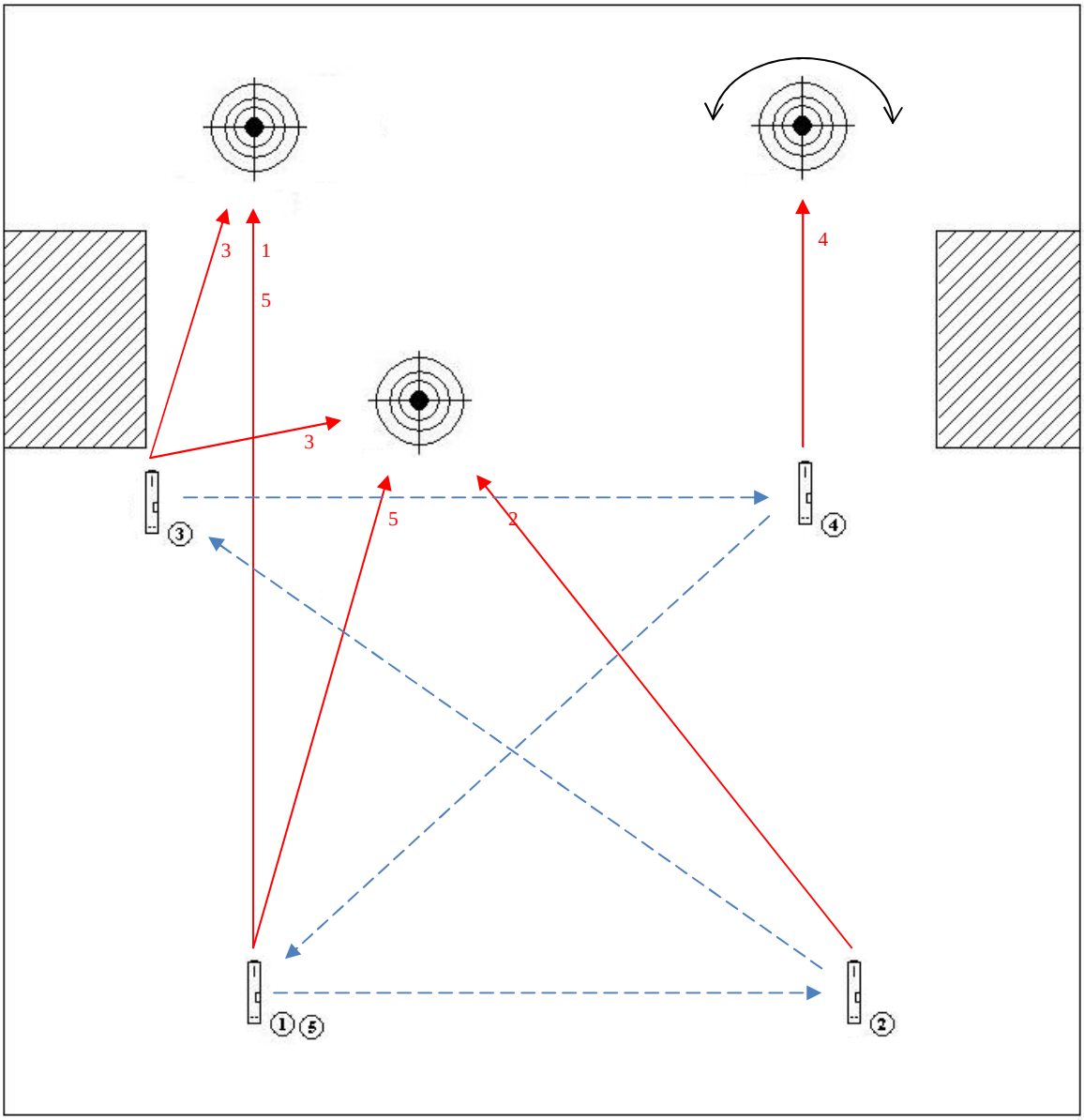

Obr. 74 Schéma závěrečného testu třídy II

Třída II

Série 2. ran

Časový limit: 1 min.

Pozice 1 – tasení, střelba obouruč, přesun na pozici dva

Pozice 2 – střelba v kleku, přesun na pozici tři

Pozice 3 – přebytí v krytu, střelba zpoza krytu, přesun na pozici čtyři

Pozice 4 – střelba obouruč na pohyblivý cíl, přebytí, přesun na pozici pět

Pozice 5 – střelba jednoruč na dva cíle

6.1.5 Třída I

Nejvyšší ze střeleckých tříd kombinuje prvky všech předchozích s jejich obměnou pro náročnější podmínky, které na držitele této střelecké třídy mohou čekat při plnění úkolů jejich funkce. Proti předchozí třídě jsou zde nové prvky jako střelba v nestandardní pozici – vleže, střelba z jednoručního držení PZ na dva pohyblivé, různě vzdálené cíle nebo střelba za pohybu střelce a střelba za změněných světelných podmínek. Dále je zde kladen větší důraz na vyšší přesnost při všech druzích střelby.

Závěrečný test, jehož úspěšné absolvování je nutné pro získání I. střelecké třídy plně prověří schopnosti střelce. Na šesti stanovištích se zde potká se vším, co střelecké třídy nabízejí. Na první pozici střelec začíná nestandardním tasením a střelbou dvou ran na vzdálenější terč při jednoručním držení zbraně. Pozice 2 vyžaduje střelbu vkleče, opět 2 rány. Z této pozice pak při přesunu na pozici 3 střelec střílí 3 rány během přesunu. Na pozici 3 následuje střelba z druhé nestandardní pozice – lehu. Poté následuje přesun na pozici 4, kde střelec v krytu nabije a zpoza krytu střílí na dva rozdílně vzdálené terče. Při dosažení této pozice dochází ke změně světelných podmínek – zhoršení osvětlení. Pak se střelec přesune na pozici 5, kde následuje střelba z jednoručního držení PZ na dva rozdílně vzdálené, pohybující se terče. Na závěr se střelec přesune na výchozí pozici, odkud střílí při obouručním držení PZ na dva rozdílně vzdálené terče. Po ukončení střelby střelec schová zbraň zpět do pouzdra. Během celého testu musí být bezpodmínečně dodrženy pravidla bezpečnosti a bezpečné manipulace s PZ.

Vzdálenost terčů je opět rozdílná. Vzdálenější terč je umístěn 15 metrů od první střelecké pozice a 7 metrů od pozice 4. Bližší terč je vzdálen 9 metrů od první a druhé pozice, 3 metry od třetí střelecké pozice a 4 metry od pozice 4. Střelba na vzdálenější pohyblivý terč probíhá na vzdálenost 7 metrů, bližší pohyblivý terč je ve vzdálenosti 5 metrů.

Pro úspěšné splnění testu a získání I. střelecké třídy je zapotřebí dodržet časový limit jedné minuty a 10 vteřin od tasení po poslední výstřel a dosáhnout 85% zásahů v hlavních zónách terčů.

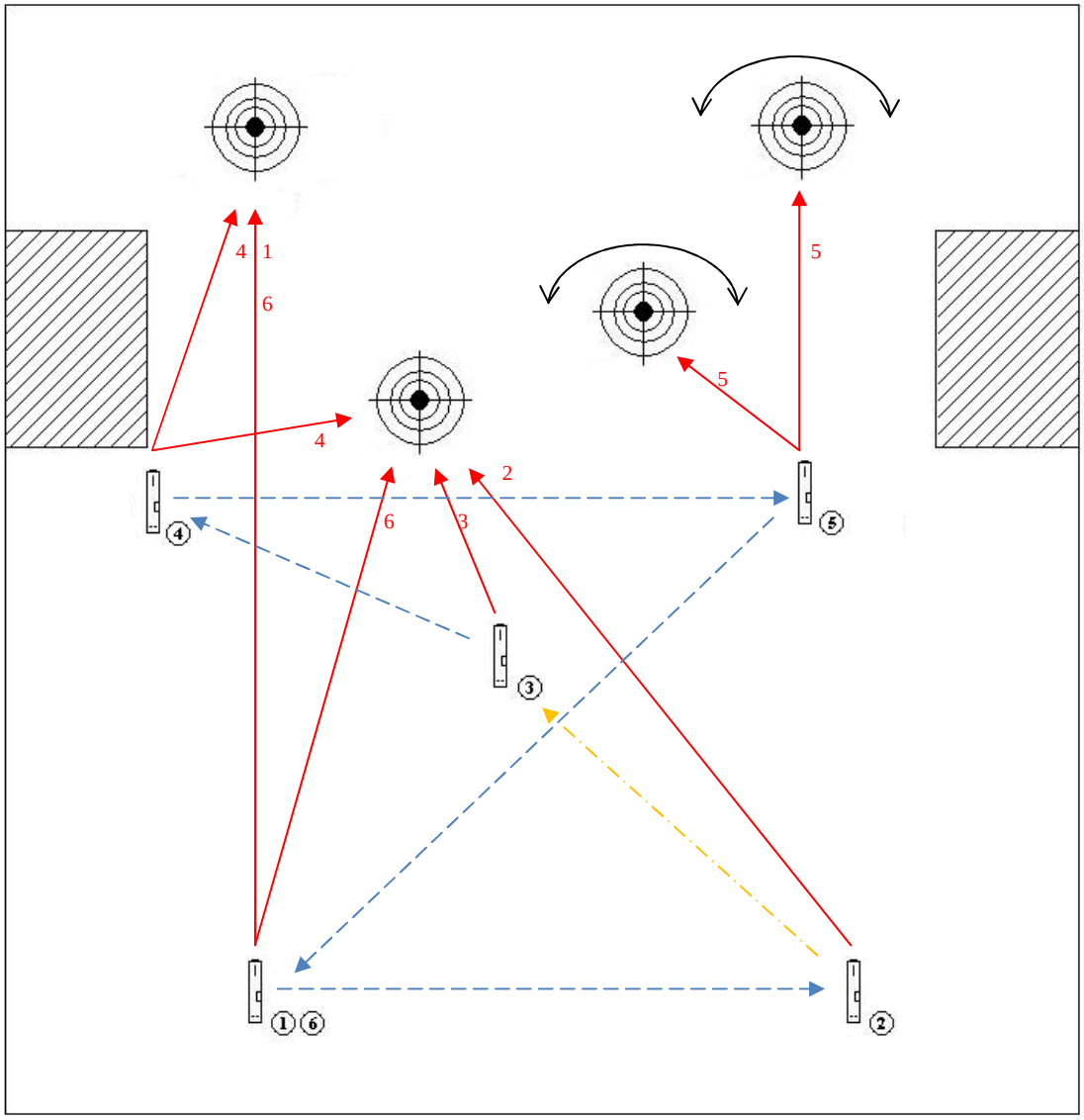

Obr. 75 Schéma závěrečného testu třídy I

Třída I

Série 2. ran

Časový limit: 1 min. 10 s.

Pozice 1 – nestandardní tasení, střelba jednoruč v kleče, přesun na pozici dva

Pozice 2 – střelba v kleku obouruč, přesun na pozici tři – střelba za pohybu (3 rány)

Pozice 3 – střelba v lehu, přesun na pozici čtyři

Pozice 4 – přebytí v krytu, střelba zpoza krytu, přesun na pozici pět

Pozice 5 – střelba jednoruč na pohyblivé cíle, přesun na pozici šest

Pozice 6 – střelba obouruč na cíle

6.2 Potřebné výsledky

Třída V – Pro získání této třídy je zapotřebí na konci výcviku splnit závěrečné přezkoušení, které obsahuje základní prvky střelby pracovníka PKB. Tasení, střelbu při obouručním držení zbraně, přebití zbraně a na závěr její uschování zpět do pouzdra. Na tasení zbraně, střelbu a přebití byl stanoven limit 30 vteřin. Časový limit byl stanoven z důvodu nutnosti psychické zátěže, kdy pracovník PKB při výkonu své funkce musí být schopen pohotově reagovat, obzvláště při použití palné zbraně. Přesnost je zde stanovena na 60% zásahů v hlavní zóně terče.

To je podmíněno tím, že majitelé této třídy zastupují v PKB funkce, kde je zbraň spíše brána jako odstrašující prvek a střelba zde není tak pravděpodobná. O to větší důraz je zde kladen na dodržení prvků bezpečné manipulace s PZ. A to právě z důvodu použití zbraně jako odstrašujícího prvku, kdy nedochází ke střelbě. Pracovník PKB musí zbraň bezpečně kontrolovat od první až po poslední chvíli jejího držení.

Třída IV – Tato třída vychází z předchozí, kdy prohlubuje znalosti v ní získané. Jako novinka se zde nachází střelba při držení zbraně pouze jednou rukou, s výcvikem předávání zbraně mezi jednotlivýma rukama. Závěrečný test pak prověřuje tyto nové dovednosti, kdy má střelec za úkol v časovém limitu tasit, odstřílet první sérii výstřelů při obouručním držení PZ, poté přebít a v druhé sérii vystřelit po dvou ranách z každé ruky při jednoručním držení PZ. Poté skryje zbraň zpět do pouzdra. Časový limit je stanoven na 35 vteřin a počítá se od vytažení zbraně po poslední výstřel. Schování zbraně zpět do pouzdra totiž již není podmíněno akutním ohrožením, které klade požadavky na rychlost střelce. Úroveň přesnosti je stejně jako v předchozí třídě stanovena na minimálně 60% zásahů v hlavní zóně terče. Důraz na dodržení bezpečnosti při manipulaci s PZ je prioritní.

Třída III – V této třídě jsou poprvé přidány prvky pohybu s PZ. Účastníci výcviku se společně s prohlubováním znalostí z minulé třídy učí jak se bezpečně pohybovat se zbraní, aby nedošlo k nechtěnému výstřelu například při zakopnutí, nebo při kontaktu s překážkou. Dále je zde přidána střelba na dva terče, kdy se střelci naučí rychlému přemíření mezi dvěma terči. Závěrečný test pak obsahuje všechny prvky výcviku implementované do

pohyblivého scénáře, ve kterém má střelec za úkol v časovém limitu projít tři střelecká stanoviště, na kterých má rozdílné úkoly.

Na prvním stanovišti střelec tasí a pálí sérii ran na cíl. Poté následuje přesun na druhé stanoviště, kde jsou vypálena další série ran, tentokrát z jednoručního držení PZ. Před přesunem na poslední stanoviště střelec přebije zbraň a poté se přesune na třetí stanoviště, kde má za úkol střílet na dva terče, vždy jedné sérii ran. Na závěr dojde ke schování zbraně zpět do pouzdra. Vše musí samozřejmě probíhat za dodržení všech pravidel bezpečné střelby a pohybu. Časový limit je u této třídy stanoven na 40 vteřin a počítá se od vytažení zbraně po poslední výstřel. Schování zbraně zpět do pouzdra totiž již není podmíněno akutním ohrožením, které klade požadavky na rychlost střelce. Úroveň přesnosti je stejně jako v předchozích třídách stanovena na minimálně 60% zásahů v hlavní zóně terče. Opět je kladen velký důraz na dodržení bezpečnosti při manipulaci s PZ.

Třída II – Tato třída již zvyšuje požadavky na dovednosti střelce. Oproti minulým třídám se zde objevuje více prvků nestandardních střeleckých pozic využití krytů, dále přibyla střelba na pohyblivý terč a pohyb směrem do zadní sféry. U funkci vyžadující tuto třídu je vyšší pravděpodobnost použití zbraně během výkonu funkce, navíc se tyto funkce pohybují mezi lidmi, kteří nesmějí být ohroženi případnou střelbou pracovníka PKB.

Závěrečný test pro získání II. střelecké třídy obsahuje 5 střeleckých stanovišť spojených s časovým limitem na jejich splnění. První stanoviště obsahuje tasení a střelbu dvou ran z na vzdálenější terč při obouručním držení PZ. Na druhé pozici střelec střílí z nestandardní střelecké pozice – kleku, opět dvě rány. Třetí střelecká pozice zahrnuje přebití PZ v krytu a následnou střelbu zpoza něj. Zde je vyžadována střelba na dva terče, dvě rány na každý. Poté se střelec přesune na čtvrtou pozici, odkud střílí z obouručního držení dvě rány na pohyblivý terč a poté následuje opětovné přebití zbraně. Odsud se pak střelec přesune zpět na výchozí pozici, odkud střílí z jednoručního držení na dva rozdílně vzdálené terče, opět dvě rány na každý. Na závěr střelec schová zbraň zpět do pouzdra. Opět musí být za všech okolností splněny podmínky bezpečné manipulace s PZ. Pro tuto třídu je určen limit závěrečného testu v délce jedné minuty od tasení zbraně po poslední výstřel. Požadovaná přesnost je zde zvýšena na hranici 70% zásahů v hlavních zónách terčů.

Třída I – Nejvyšší ze střeleckých tříd. Absolventi této třídy se řadí mezi nejlépe vycvičené pracovníky PKB v užívání palné zbraně. Tomu taky odpovídá úroveň a obtížnost této třídy, a jejího závěrečného testu. Během výcviku jsou přidány prvky jako střelba z nestandardní pozice – vleže, dále nestandardní způsoby nabíjení a střelba na dva různě vzdálené pohyblivé terče.

Závěrečný test, jehož úspěšné absolvování je nutné pro získání I. střelecké třídy obsahuje šest stanovišť, kde se střelec potká se vším, co střelecké třídy nabízejí. První pozice začíná tasením a střelbou dvou ran na vzdálenější terč při jednoručním držení zbraně v nestandardní střelecké pozici. Druhá pozice vyžaduje opět střelbu vkleče, 2 rány na bližší terč. Z této pozice pak při přesunu na pozici 3 střelec střílí 3 rány během přesunu. Na pozici 3 následuje střelba z druhé nestandardní pozice – lehu. Poté následuje přesun na pozici 4, kde střelec v krytu nabije a zpoza krytu střílí na dva rozdílně vzdálené terče. Při dosažení této pozice dochází ke změně světelných podmínek – zhoršení osvětlení, které tak zůstává až do konce testu. Pak se střelec přesune na pozici 5, kde následuje střelba z jednoručního držení PZ na dva rozdílně vzdálené, pohybující se terče. Na závěr se střelec přesune na výchozí pozici, odkud střílí při obouručním držení PZ na dva rozdílně vzdálené terče. Po ukončení střelby střelec schová zbraň zpět do pouzdra. Během celého testu musí být bezpodmínečně dodrženy pravidla bezpečnosti a bezpečné manipulace s PZ. U této třídy jde hlavně o zpřesnění koordinace, pohotovosti a přesnosti. Proto je časový limit nastaven na jednu minutu a deset vteřin a přesnost se pro úspěšné absolvování dostat pod 85% zásahů v hlavních zónách terčů. To je podmíněno tím, že pracovníci PKB na pozicích vyžadujících tuto střeleckou třídu se pohybují převážně mezi lidmi, kde je velké riziko zasažení nezúčastněné osoby.

6.3 Všeobecný standard

Tyto navrhované střelecké třídy slouží jako základní stupně výcviku manipulace a střelby z PZ určené pro průmysl komerční bezpečnosti. Podle toho je navrhován obsah výcviku jednotlivých tříd a kritéria jejich závěrečných testů. Je zřejmé, že standardní výcvikový model nemůže zahrnout celou problematiku, rozdílnost a všechny možnosti a potřeby jednotlivých funkcí v PKB. Průmysl komerční bezpečnosti zahrnuje obrovské spektrum činností, povolání a funkcí, které mohou být diametrálně odlišné, ale přitom mají jedno společné. A to vykonávání prací a činností zajišťujících bezpečnost zájmů klienta.

Například využití automobilu při střelbě, nebo týmová spolupráce zásahové jednotky jsou natolik rozsáhlá a specifická témata, která vyžadují plně samostatný, speciální druh výcviku. Ten se ale neobejde bez znalostí základních prvků, které se pracovníci PKB naučí v základním výcvikovém standardu a kdy teprve splnění jednotlivých tříd může být bráno jako kritérium opravňující pracovníka PKB žádat o pracovní pozici na speciálním pracovním místě.

Podmínky hodnocení jednotlivých tříd a rozestavění situací závěrečných testů mohou být lehce modifikovány podle aktuálních požadavků dané společnosti a jejích úkolů v průmyslu komerční bezpečnosti.

ZÁVĚR

Tato diplomová práce je zaměřena na problematiku hodnocení střeleckého výcviku pracovníků PKB. Pracovník PKB má do sportovního střelce velmi daleko. Na rozdíl od něj se pohybuje v reálném prostředí, které je plné lidí a obsahuje spoustu vedlejších faktorů, které ovlivňují samotného střelce. Ten musí mít neustále přehled o situaci, dostatečně rychle se rozhodovat a hlavně dodržovat bezpečnostní pravidla. Už z tohoto je patrné, že se střelbou ve sterilním prostoru střelnice to má pramálo společného. Proto se střelecký výcvik pracovníka PKB musí zaměřovat na více faktorů (rychlost reakce, správné vyhodnocení situace, přesnost střelby, bezpečná manipulace, atd.). Navíc, jak bylo řečeno, pracovník PKB nemá sportovní střelecký oděv a nestřílí v optimálních podmínkách střelnice. Spíše naopak. Tomu všemu musí být trénink uzpůsoben, a k těmto všem podmínkám se musí přihlížet při hodnocení výsledků.

Velmi často se bohužel ve výsledkových hodnoceních zapomíná na časový faktor. Tato důležitá součást výcviku se vede jako podružná a velmi málo promlouvá do závěrečného hodnocení. Přitom pracovník PKB, který nosí při výkonu své činnosti zbraň, musí být vycvičen a připraven na situaci, kdy ji bude muset použít. Pak ale nebude mít dostatek klidu a času na pečlivé zamíření, jako na střelnici. Bude ve stresu jak časovém, tak psychickém. Zapojením časových limitů do výcviku a jeho hodnocení se pracovník PKB naučí, jak tento časový stres zvládat a navíc tyto limity ve výcviku přispívají ke zdravé lidské soutěživosti („Dokážu to lépe a rychleji“).

Nesmíme zapomenout na skutečnost, že i když hlídá bezpečí zájmu klienta a nosí při výkonu povolání zbraň, nemá pracovník PKB pravomoci Policie České Republiky. Jeho pravomoci jsou stejné, jako u běžného občana. Na to vše je potřeba myslet, při rozhodování o potřebě zbraně při výkonu povolání v průmyslu komerční bezpečnosti. I při výcviku je potřeba brát tuto skutečnost na vědomí a netrénovat pracovníky PKB, aby při sebemenším náznaku problémů tasili zbraň. Zbraň představuje ohromnou podporu, ale zároveň taky obrovskou míru zodpovědnosti a sebeovládání.

S tím je spojená málo známá problematika instruktorů. Jak vyplynulo z dotazníků, spousta firem působících v PKB si na střelecký výcvik svých zaměstnanců najímá cizí agentury, které mají své vlastní instruktory. Z jednoho pohledu dobrá věc, kdy agentura plně se zabývající výcviky odvede kus práce, na druhou stranu ovšem právě zkušenosti instruktorů a jejich předchozí praxe rozhoduje velkým podílem o úrovni celého výcviku.

Instruktoři, kteří se pyšní praxí z armády, nebo policie málokdy pohlížejí na svět očima civilního pracovníka. Není důvod k výčitkám, byli tak vycvičeni a dlouholetou praxí mají tento postup zažitý. Ovšem výcvik pak připomíná spíše armádní nebo policejní dril, ve kterém velmi často chybí právě prvky nutné pro civilní sektor, jako například komunikace, hrozba pouhým odhalením přítomnosti zbraně apod. U těchto instruktorů je potřeba, aby se takzvaně „přepnuli“ do civilního režimu a přizpůsobili se požadavkům a podmínkám civilní sféry PKB.

Dalším zajímavým zjištěním z dotazníků je mínění veřejnosti o nutnosti psychotestů pro osoby držící při výkonu povolání zbraň. Zde vyvstává otázka, zda psychotest dokáže zjistit narušenou osobnost a znemožnit jí přístup ke zbrani? Nebo je to jen myšlenka podpořená mýtem o nebezpečnosti zbraně? Podle mého názoru je to způsobeno neznalostí dané problematiky, kdy je zakořeněn názor o nebezpečnosti zbraní a klasickou byrokracií, kdy čím více papírů a potvrzení, tím lépe.

Cílem praktické části diplomové práce bylo vytvoření univerzálního výcvikového modelu společně s návrhem závěrečního hodnocení, jehož výstupem by byly takzvané střelecké třídy. Navržený systém výcviku spočívá ve stupňovitém žebříčku dovedností, kdy se vyšší úroveň vyznačuje prohloubením znalostí z předchozí úrovně a přidává další dovednosti v zacházení s palnou zbraní. Tyto navrhované střelecké třídy slouží jako základní standard výcviků s PZ určené pro průmysl komerční bezpečnosti.

Je zřejmé, že standardní výcvikový model nemůže zahrnout celou problematiku, rozdílnost a všechny možnosti a potřeby jednotlivých funkcí v PKB. Průmysl komerční bezpečnosti zahrnuje obrovské spektrum činností, povolání a funkcí, které mohou být diametrálně odlišné, ale přitom mají jedno společné. A to vykonávání prací a činností zajišťujících bezpečnost zájmů klienta.

Navrhovaný standard slouží jako základní stupeň výcviků v PKB. Funkce jako přeprava cenin, výjezdová jednotka nebo bodyguard mají problematiku výcviku mnohem složitější a zahrnující prvky jako komunikace, využití vozidla nebo obranná střelba. Každý z těchto prvků by vydal na samostatnou práci. Model střeleckých tříd je navržen, aby sloužil jako výchozí standard, na který pak navazují specializované výcviky pro jednotlivé požadavky funkcí.

ZÁVĚR V ANGLIČTINĚ

This thesis is focused on evaluation of shooting training of CSI. worker has to CSI sports shooters very much. The real environment is full of people and has a lot of ancillary factors that affect the actual shooter. He mustconstantly review the situation quickly enough to make decisions, and especially to follow safety rules. It is clear from this that the gunfire shooting range in a sterilearea that has little in common. Therefore, shooting CSI worker training must focus on multiple factors (reaction time, correct assessment of the situation, precisionshooting, safe handling, etc.). Moreover, as noted, no worker CSI shooting sportsclothing and shoots shooting range in optimal conditions. Rather the opposite. All this training must be designed, and all of these conditions must be taken into account when evaluating the results.

Unfortunately, the score in time trials forgetting factor very often. This importantpart part of the training shall be conducted as a minor and very little say in the final evaluation. The CSI worker who wears when carrying out their gun, they must be trained and prepared for a situation where it will have to be used. after that the worker will not have enough time to rest and careful aim, a shooting gallery. It stressed both time andmental. Involving timelimits in training and assessment worker CSI learn how to managed stress in this time and, moreover, these levels of training in contributing tohealthy human competition ("I can do this better and faster").

We do not forget the fact that even though security guards are doing their work and wearing guns, they do not have the power as the Police of Czech republic. His powers are the same as a normal citizen. This is everything you need to think about when deciding the need for guns in the exercise of the profession in the commercial security industry. Even when training is necessary to take note of this and CSI not train workers that at the slightest sign of trouble drew a gun. The gun is a great support, but also a huge degree of accountability and control.

That’s the little-known problems about instructors. As revealed in the questionnaires, there are many companies operating in the CSI which hires from foreign agencies for practice on their staff. It’s good because the Agency engaged in lessons divert a piece of good work and the experience of instructos and their previous experience decision about wide a whole training. Instructors from the army or police see the world through the eyes of civil worker rarely. There is no reason to reproaches. They were

trained this way and have years of experience. This way of training looks like a military or police drill, which often lacking elements necessary for the civilian sector, such as communication, threat of revealing the presence of weapons… These instructors need to be „switched“ into civilian mode and adapted into the requirements and conditions of civil CSI.

Another interesting finding from the questionnaires is public opinion of the need forpsychological testing for persons holding a professional gun. Here is question. If psychological testing can detect disturbed personality and deniesher access to the gun? Or is it just a myth supported by idea of danger weapons? According my opinion, this is due to ignorance of the issue, which is rooted opinion about the danger of weapons and classical bureaucracy, the more papers and certificates, the better.

The aim of the practical part of my masters thesis was to develop a universal training model with final proposal evaluation, the outcome would be known asshooting classes. The proposed system consists training in the tiered ranking of skills when the higher level is characterized by deepening knowledge of the previous level and adds additional skills in dealing with firearms. These propřed shooting class serves as a basic standard of training with CA for commercial security industry.

It is obvious that the standard model of training may not include all the issues,differences and all the possibilities and needs of individual functions in the CSI.Commercial security industry includes a vast range of activities, occupations and functions that can be vastly different, but they have one thing common. And the performance of works and activities that ensure the safety of the client's interests.

The proposed standard serves the basic level of training in the CSI. Functions as transportation of valuables or bodyguards have the training unit which are much more diffucult and involving elements such as communication, use of vehicles or defensive shooting. Each of these elements would make a separate work. Model of shooting classes are designed to serve as the default standard, which then linked to the specialized training requirements for each function.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

[1] ČERNÝ, P a M GOETZ. Manuál obranné střelby. 1. Praha: Grada Publishing a.s., 2004, 214 s. ISBN 80-247-0739-X.

[2] HRAZDÍRA, I. a kol. Použití zraně a zákon. 1. Praha: Eurounion s.r.o., 2000, 412 s. ISBN 80-85858-83-5.

[3] KOMENDA, J. Bezpečná manipulace se zbraní při zkoušce odborné způsobilosti pro žadatele o zbrojní průkaz. 1. Brno: Josef Tůma, vydavatelství, nakladatelství a tisk, 2004, 103 s. ISBN 80-86687-03-1.

[4] NÁCHODSKÝ, Z. Nebojte se bránit. Praha: Armex Publishing, 2006. ISBN 80-86795-43-8.

[5] MALÁNÍK, Z a R JANKOVÝCH. Zbrojní průkaz. Aktuální testové otázky ke zkoušce odborné způsobilosti. 1. Brno: Nosova tiskárna, 2011, 100 s. ISBN 978-80-239-9470-4.

[6] MALÁNÍK, Z. Přednášky z předmětu Speciální tělesná příprava. 2000-2009.

[7] Taktické terče: Taktická terčová série. Euro-security [online]. 2005 [cit. 2012-04-30]. Dostupné z: http://www.euro-security.info/euro-security.info/cs/terce/35-takticka-tercova-serie

[8] Nauka o zbraních. Zbraně kvalitně [online]. 1998 [cit. 2012-04-30]. Dostupné z: http://zbranekvalitne.cz/zbrojni-prukaz/nauka-o-zbranich

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

PKB Průmysl komerční bezpečnosti

PZ Palná zbraň

ZP Zbrojní průkaz

SA Single action

DA Double action

DAO Double action only

CSI Commercial security industry

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 Ovlivňující faktory [6] 13
Obr. 2 Řez pistolí 21
Obr. 3 Revolver 22
Obr. 4 Priority výcviku 23
Obr. 5 Priority výcviku 23
Obr. 6 Priority výcviku 24
Obr. 7 Priority výcviku 24
Obr. 8 Priority přezkoušení 24
Obr. 9 Priority přezkoušení 24
Obr. 10 Priority přezkoušení 24
Obr. 11 Graf přítomnosti zbraní 25
Obr. 12 Vliv výsledku výcviku 27
Obr. 13 Statická terčová situace 28
Obr. 14 dynamická terčová situace 29
Obr. 15 Terč 50/20 30
Obr. 16 Terč IPSC 30
Obr. 17 Terč popper 31
Obr. 18 Navazující terč 1 31
Obr. 19 navazující terč 2 31
Obr. 20 Fototerč 1 32
Obr. 21 Fototerč 2 32
Obr. 22 Fototerč 3 33
Obr. 23 Skrytě nošená zbraň 1 39
Obr. 24 Skrytě nošená zbraň 2 39
Obr. 25 Zbraň v ponosu 40
Obr. 26 Ponos - detail 40
Obr. 27 Kontrola nábojové komory 41
Obr. 28 Komora - detail 41
Obr. 29 Podání zbraně 41
Obr. 30 Detail úchopu 41
Obr. 31 Základní pozice 42
Obr. 32 Uchopení 42

Obr. 33 Tažení nahoru 43
Obr. 34 Stočení hlavně dopředu 43
Obr. 35 Natažení 43
Obr. 36 Střelecká pozice 43
Obr. 37 Uchopení 44
Obr. 38 Natažení 44
Obr. 39 Střelecká pozice 45
Obr. 40 Držení volné ruky 45
Obr. 41 Výchozí pozice 45
Obr. 42 Vykročení 45
Obr. 43 Střelecká pozice 46
Obr. 44 Výchozí klek 46
Obr. 45 Začátek pohybu 46
Obr. 46 Stabilizace slabší rukou 47
Obr. 47 Střelecká pozice 47
Obr. 48 Bezpečný pohyb 48
Obr. 49 Špatné držení 1 48
Obr. 50 Špatné držení 2 48
Obr. 51 Vykročení 48
Obr. 52 Přísun zadní nohy 48
Obr. 53 Levé boční krytí - klek 50
Obr. 54 Boční pohled 50
Obr. 55 Levé boční krytí - stoj 50
Obr. 56 Boční pohled 50
Obr. 57 Horní krytí 51
Obr. 58 Boční pohled 51
Obr. 59 Uchopení a vytažení zbraně 52
Obr. 60 Natažení závěru o obuv 52
Obr. 61 Pohyb do střelecké pozice 52
Obr. 62 Střelecká pozice 52
Obr. 63 Detail náboje 53
Obr. 64 Vyjmutí zásobníku 53
Obr. 65 Odstranění náboje 53

Obr. 66 Kontrola komory 54
Obr. 67 Vložení zásobníku 54
Obr. 68 Nabití 54
Obr. 69 Nevyhozená nábojnice 54
Obr. 70 Odstranění nábojnice 54
Obr. 71 Schéma závěrečného testu třídy V 59
Obr. 72 Schéma závěrečného testu třídy IV 60
Obr. 73 Schéma závěrečného testu třídy III 62
Obr. 74 Schéma závěrečného testu třídy II 64
Obr. 75 Schéma závěrečného testu třídy I 66

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Znalosti střeleckých tříd 38
Tabulka 2 Střelecké třídy v PKB 57

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK PRO VEŘEJNOST.....82

PŘÍLOHOHA P II: DOTAZNÍK PRO BEZPEČNOSTNÍ FIRMY.....83

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK PRO VEŘEJNOST

Seřaďte podle vlastního uvážení důležitost činností při výcviku s palnou zbraní:

(přesnost střelby, znalost předpisů a zákonů, bezpečná manipulace, správné vyhodnocení konfliktní situace)

Měl by držitel zbraně absolvovat pravidelná přezkoušení?

(ano/ne)

Co by mělo mít největší váhu při případném přezkušování:

(výsledky střelby, bezpečná manipulace se zbraní, znalost zákonů a předpisů)

Měl by držitel zbraně absolvovat psychotesty?
(ano/ne)

Myslíte si, že jsou lépe vycvičeni policisté, nebo příslušníci soukromých bezpečnostních služeb?

(Policisté/příslušníci sbs)

Měl by celý trénink probíhat se stejnou zbraní?

(ano-střelec se s ní lépe sžije/ne-střelec si pak lépe navykne na rozdílnost zbraní)

Měl by si střelivo a výcvik hradit příslušník sbs nebo jeho zaměstnavatel?

(zaměstnavatel/ zaměstnanec)

Měl by mít úspěch a výkony ve střeleckém výcviku vliv na pracovní pozici?

(ano/ne)

Měl by pracovník sbs mít u sebe palnou zbraň?

Recepční	(Ano/ne)
Detektiv v obchodě	(Ano/ne)
Strážný	(Ano/ne)
Bodyguard	(Ano/ne)
Přepravce cenin	(Ano/ne)

PŘÍLOHA P II: DOTAZNÍK PRO BEZPEČNOSTNÍ FIRMY

Vyžadujete po svých zaměstnancích absolvování střeleckého výcviku?

(ano/ne)

Zajišťujete a organizujete výcvik svých zaměstnanců, nebo si jej musí zajistit sami?

(zajišťujeme/ musí si zajistit sami)

Na co kladete při výcviku největší důraz?

(přesnost střelby/znalost předpisů a zákonů/bezpečnost při střelbě)

Musí mít zaměstnanec svou vlastní zbraň?

(Ano, zbraň je jeho soukromý majetek/Ne, zbraně zajišťujeme)

Vyžadujete u zaměstnanců používajících zbraně přezkušování častěji než jednou za rok?

Ne

Ano (1-3 měsíce)

Ano (po půlroce)

Ovlivní hodnocení dosažené při výcviku a přezkoušení pracovní pozici, nebo úlohy zaměstnance?

Ne

Ano (pozice)

Ano (plat)

Ano (pracovní úkoly)